

מתוך הקדמת המחבר: ועיניכם תראינה בנינים בני כשתילי זתים סביב לשלחנם,
חכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם

גליון

זרע שמשון המבואר

פרשיות

כי תצא • אות ד

כי תבוא • אות ו

דרוש מתוך הספר המסוגל 'זרע שמשון' שחברו הגאון המקובל

האלוקי חסידא קדישא רבנו שמשון חיים ב"ר

נחמן מיכאל נחמני זלה"ה

מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

שחי לפני כ-300 שנה בתקופת האור החיים' ומקום קברו לא נודע

והבטיח שהלומד בחידושויו וספריו יזכה לישועות בבני חי ומזוני

גלב"ע ו' אלול תקל"ט

דרוש מנוקד ומבואר בתוספת ציונים והארות

יו"ל על ידי מוסדות זרע שמשון

שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שמשון העבואר'

נתרם
לזכות והצלחת

דניאל אורי
בן רג'נה מלכה

שיראה הצלחה וברכה
בלי גבול ובלי עדה בעסקיו
בכל העולם
ויתקיים בו הפסוק
"ופרצת יעה וקדעה"
צפונה ונגבה

לשיתופיות של ברכה בכל עת
מוקד זרע שמשון

ארץ ישראל 02-80-80-500
ארה"ב 347-496-5657

יו"ל ע"י האיגוד העולמי
להפצת תורת
"זרע שמשון"

לקבלת הגליון נא לשלוח למייל:
zera277@gmail.com

ארה"ב

הרב מנחם בנימין פאשקס
ZERA SHIMSHON
C/O B PASKESZ 1645 48 ST
BROOKLYN NY 11204
347-496-5657
mbpaskesz@gmail.com

ארה"ק

הרב ישראל וילברברג
05271-66450

ניתן לשלוח תרומות והנצחות
לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות
והפצת הגליונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרבנטיל (17) סניף 635
מספר השבון 71713028 ע"ש זרע שמשון,
כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי

וזכות הצדיק ודבריו תורתו הקדושים וכן מכל
צדה וצוקתו, ויושפע על הלומדים ועל המטייעים
בני חיי ומוזני ועל טוב סלה
כהבטחתו
בהקדמת ספריו.

הודעה ובקשה!

השתדלנו להעניק בדבריו רבנו ולבארם כראוי עד הוכן שמשנת ידנו, אולם דבריו רבנו עמוקים מני ים ואין בכוונתנו כלל להתגדר ולומר שהשגנו את עומק דבריו ודעונו, ובראי לא לקבוע במה שנכתב שזה הפירוש המוחלט בדבריו, ולכן אנו פונים אל כל הלומדים וז"ו, שבאם תמצאו דברים שאינם כראוי ואינם עולים בקנה אחד עם דברי חז"ל או רבותינו הקדושים, בודאי לא על רבינו הקדוש וז"ע ויהיה תלונתכם בו אם עלינו, ובקשתנו שטוהה לסי מהלומדים אשר יכן וימצא פירושים ודרכים יותר ראויים בהבנת דברי רבינו, אלא ממנו שמיציאם לדינו כדרי שנוכל לתקנם ולשלכם במהירות הבאות, ובוה יהיה חלקו עמנו בזיכוי הדברים.

כמו כן נשמח לקבל הערות והארות לשיפורים מכל סוג שהוא לתועלת הלומדים, וכן באם תמצאו טעות ושגיאה מכל סוג שהוא, אנא תיידעו אותנו על כך ותבואו על הברכה.

פְּרִשֶׁת כִּי תֵצֵא

ד

בְּפֶרֶק ה' דְּבָרָכֹת (לג, ב), הָאוֹמֵר עַל
קֵן צָפוֹר יִגְיעוּ רַחֲמִיד, מוֹדִים
מוֹדִים, מִשְׁתַּקִּין אוֹתוֹ. וְאִמְרִינָן הֵתֵם
בְּגִמְרָא, שְׁעוּשָׁה מְדוּתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ

מאמרם ז"ל
האומר על
קן צפור
יגיעו רחמיק
וכו' משתקין
אותו

בְּרֹוךְ הוּא רַחֲמִים, וְאִינָן אֵלָא גְזֵרַת מְלָךְ
עַל עֲבָדָיו.
קִשָּׁה, דְּהָא אִמְרִינָן בְּמִדְרַשׁ פְּרָשָׁה זוֹ
(דב"ר ו, א), וְכִשְׁם שְׁנַתְמַלָּא

זֶרַע שִׁמְשׁוֹן הַמְּבוּאָר

ד

אף שמצות שילוח הקן גזירה היא, מדת הרחמים מתעוררת על ידה

שְׁבַתְפִּילָה כְּזוֹ, הוּא עוֹשֶׂה מְדוּתָיו [-
מְצוּתוֹי¹], שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרֹוךְ הוּא רַחֲמִים -
שֶׁהוּא כְּאוֹמֵר שֶׁנִּצְטוּיָנוּ בְּמִצְוֹתָיו שֶׁל
הַקֶּב"ה, רַק מַחֲמַת מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁלּוֹ,
שֶׁהוּא מֵרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת. וְהַאֲמַת הִיא,
שֶׁמִּצְוֹתָיו עֲלֵינוּ, לֹא נִיתְּנוּ מַחֲמַת מִדַּת
הַרַחֲמִים, שְׂאִינָן אֵלָּא גְזֵרַת מְלָךְ עַל עֲבָדָיו
- הַקֶּב"ה צִוָּה אוֹתָנוּ עֲלֵיהֶם, כְּדִי לְהַטִּיל
עֲלֵינוּ אֶת עוֹלוֹ, וּלְהוֹדִיעַ שֶׁאֲנַחֲנוּ עֲבָדָיו,
וְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו².

קִשָּׁה - יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת עַל דְּבָרֵי הַגְּמָרָא,
שֶׁהִטְעַם שֶׁל מִצְוַת שִׁלּוּחַ הַקֵּן, וְשֶׁל שֶׁאֵר
מִצְוֹת, אִינּוּ מִשּׁוֹם מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁל
הַקֶּב"ה, דְּהָא אִמְרִינָן בְּמִדְרַשׁ בְּפֶרֶק ה' זֶרַע

קושיא מהמדרש על המבואר בגמרא
ששילוח הקן אינו משום רחמים

שְׁנִינָא³ בַּמִּשְׁנָה בְּפֶרֶק ה' דְּבָרָכֹת⁴ (לג, ב),
הָאוֹמֵר בְּתַפִּילָתוֹ לִפְנֵי הַקֶּב"ה⁵, 'עַל קֵן
צָפוֹר יִגְיעוּ רַחֲמִיד' - כִּשְׁם שֶׁהֵנָּה מֵרַחֵם עַל
הַיּוֹנָה כִּשֶּׁהִיא עִם בְּנִיה, שֶׁאֲמַרְתָּ (דברים כב, ז)
'שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם', כְּמוֹ כֵּן יִתְעוֹרֵר
רַחֲמִיד אֲלֵינוּ⁶. וְכֵן מִי כִשֶּׁהוּא כּוֹרֵעַ אוֹמֵר
'מוֹדִים מוֹדִים' - שְׁנֵי פַעַמִּים 'מוֹדִים', בְּשֵׁנִי
הַאוֹפְנִים הַלֵּל, מִשְׁתַּקִּין - מִשְׁתַּקִּים אוֹתוֹ
שֶׁלֹּא יֵאמֹר כֵּךְ, לִפִּי שְׂאִין זוֹ תַפִּילָה הַגּוֹנָה⁷.
וְאִמְרִינָן הֵתֵם בְּגִמְרָא⁸, שֶׁלִּדְעַת אֶחָד
מִהָאֲמוֹרָאִים, הִטְעַם שֶׁמִּשְׁתַּקִּים אֶת הָאוֹמֵר
'עַל קֵן צָפוֹר יִגְיעוּ רַחֲמִיד' הוּא, לִפִּי

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

בלשוננו, נראה כאילו הוא ח"ו מתפלל לשתי כוחות
וכו'. אלא 'על קן צפור יגיעו רחמיק' מאי טעמא, פליגי
בה תרי אמוראי במערבא, רבי יוסי בר אבין, ורבי יוסי
בר זבידא, חד אמר, מפני שמטיל קנאה במעשה
בראשית [לומר, על אלה חס, ולא על שאר בריותיו].
וחד אמר, מפני שעושה מדותיו של הקדוש ברוך הוא
רחמים, ואינן אלא גזרות. ח. רש"י (ברכות שם
ד"ה מדותיו). וראה בדברי רבינו להלן, שפירש באופן
אחר, שלכך נקטה הגמרא לשון 'מדותיו', שהוא
מלשון 'מדת הרחמים'. ט. ע"פ רש"י (שם).

א. מצות שילוח הקן כתובה בפרשתינו, ומבאר רבינו
מאמר חז"ל האמור בענין מצוה זו. ב. וכן
במגילה (כה, א). ג. לשון המשנה, האומר, על
קן צפור יגיעו רחמיק, ועל טוב יזכר שמך, מודים
מודים, משתקין אותו. ד. ע"פ רש"י (ד"ה
האומר). ה. ע"פ רש"י (מגילה שם ד"ה על),
ערוך השלחן ('או"ח סימן קיג ס"ז). ו. כמבואר
הטעם בגמרא, ראה בהערה להלן בסמוך.
ז. לשון הגמרא, בשלמא 'מודים מודים' משתקין
אותו, משום דמיחזי כשתי רשויות [שמתוך הכפל

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים עַל
הַבְּהֵמָה, כִּד נִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל
הָעוֹפוֹת, מִנֵּן, שְׁנֵאמַר (דברים כב, ו) 'כִּי
יִקְרָא קֵן צִפּוֹר' וְכו'. וּמִכָּאן נִרְאֶה
בְּבִרּוּר, שֶׁעֵקֶר הַטֶּעֶם שֶׁל צִפּוֹר הוּא
מִשׁוֹם רַחֲמִים.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

הבנים, אלא לשלח מתחילה את האם, ורק
אחר כך לקחת את הבנים.

ומכאן - ממדרש זה, נראה בבירור,
שֶׁעֵקֶר הַטֶּעֶם שֶׁל מִצְוַת שִׁלּוּחַ קֵן צִפּוֹר,
הוּא מִשׁוֹם מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁל הַקֶּבֶה. וְזוֹ
שֶׁלֹא כְּדִבְרֵי הַגְּמָרָא, שֶׁמִּצְוַת זוֹ לֹא נִתְּנָה
מִחֲמַת מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁל הַקֶּבֶה, אֲלֵא הִיא
גְּזִירָה.⁷

(ד"ר ו, א'), וְכֵשֶׁם שֶׁנִּתְמַלֵּא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא רַחֲמִים עַל הַבְּהֵמָה, וְצִוִּיה שֶׁלֹא לְהַקְרִיב
בַּהֶמָּה לְקָרְבָן, לִפְנֵי שֶׁעֲבָרוּ עָלֶיהָ שִׁבְעָה יָמִים
מִיּוֹם לִידְתָּהּ,⁸ וְשֶׁלֹא לִשְׁחוּט בַּהֶמָּה [-הָאֵם]
עִם וְלִדְתָּהּ בְּיוֹם אֶחָד,⁹ כִּד נִתְמַלֵּא הַקֶּבֶה
רַחֲמִים גַּם עַל הָעוֹפוֹת בַּעֲנֵן דוּמָה, מִנֵּן,
שְׁנֵאמַר (דברים כב, ו) 'כִּי יִקְרָא קֵן צִפּוֹר' וְכו',
שֶׁצִּוִּיה הַקֶּבֶה שֶׁלֹא לְקַחַת אֶת הָאֵם יַחַד עִם

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

ע"כ. ראה עוד בלשון המורה הנבוכים, שהובא להלן
בסמוך בהערה. יג. לשון הפסוק, 'כִּי יִקְרָא קֵן
צִפּוֹר לְפָנֶיךָ בְּיָדֶיךָ כָּל עֵץ אוֹ עַל הָאֶרֶץ אֲפֻרִּים אוֹ
בִּיצִים וְהָאֵם רִבְצָת עַל הָאֲפֻרִּים אוֹ עַל הַבִּיצִים לֹא
תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים'. יד. כעין זה הקשו
התוס' (מגילה כה, א ד"ה מפני) וז"ל, מפני שעושה
מדותיו של הקדוש ברוך הוא רחמים והן אינם אלא
גזירות, קשיא להר"ר אלא, על מה שסיד הקליר
בקדושתא שאנו אומרים ביום ב' של פסח, צדקו
אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד [מחשבותיך
לרחמנו, מפעלותיך לרוממנו], דמשמע שר"ל,
שהקב"ה חס על אותו ואת בנו, והוא אינו אלא
גזירה. וגם הרמב"ם הקשה כעין זה, וכמו
שכתב הרמב"ן (דברים כב, ו) בשמו (מורה הנבוכים
ח"ג פמ"ח) וז"ל, כתב הרב במורה הנבוכים, כי טעם
שלוח הקן, וטעם 'אותו ואת בנו לא תשחטו ביום
אחד', כדי להזהיר שלא ישחוט הבן בעיני האם, כי
יש לבהמות דאגה גדולה בזה, ואין הפרש בין דאגת
האדם לדאגת הבהמות על בניהם, כי אהבת האם
וחנותה לבני בטנה, איננו נמשך אחרי השכל והדבור,
אבל הוא מפעולת כח המחשבה המצויה בבהמות,
כאשר היא מצויה באדם וכו'. ואמר הרב [הרמב"ם],
ואל תשיב עלי מאמרו החכמים האומרים על קן צפור
יגיעו רחמיו, כי זו אחת משתי סברות, סברת מי
שיראה כי אין טעם למצוות, אלא חפץ הבורא.
ואנחנו מחזיקים בסברה השנייה, שיהיה בכל המצוות
טעם [פירוש, שדברי המשנה הנ"ל משתקין אותו,
אינם לדברי הכל, אלא יש אומרים שכן יש טעם
למצוות שילוח הקן, ושהטעם הוא משום מדת
הרחמים של הקב"ה]. אמנם בתוס' יו"ט (ברכות פ"ה

וז"ל, והוא לא לרחמים עשה, אלא להטיל על ישראל
חוקי גזירותיו, להודיע שהם עבדיו ושומרי מצותיו,
וגזרות חוקותיו, אף בדברים שיש לשטן ולנכרים
להשיב עליהם ולומר, מה צורך במצוה זו. וזה לשון
רבינו יונה (שם), אינם אלא גזרות שכמו שהמלך גוזר
ויש על העבדים לעשות, כך יש לנו לעשות כל מה
שצוה עלינו ואפילו המצוות שהם גזרות, כגון כלאים
ופרה וכיוצא בהם. י. לשון המדרש, למה
התינוק ינימול לשמונה ימים, שנתן הקדוש ברוך הוא
רחמים עליו להמתין לו עד שיהא בו כוחו. וכשם
שרחמיו של הקדוש ברוך הוא על האדם, כך רחמיו
על הבהמה, מנין, שנאמר (ויקרא כב, כז) 'ומיום
השמיני והלאה' וגו', ולא עוד אלא שאמר הקדוש
ברוך הוא (שם כב, כח) 'אותו ואת בנו לא תשחטו
ביום אחד'. וכשם שנתן הקדוש ברוך הוא רחמים על
הבהמה, כך נתמלא רחמים על העופות, מנין שנאמר
'כִּי יִקְרָא קֵן צִפּוֹר לְפָנֶיךָ'. יא. כמו שנאמר
(ויקרא כב, כז), 'שור או כֶּשֶׂב או עֵז פִּי יִגְדַּל וְהָיָה
שֹׁבֵעַ יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקְלָא יִרְצָה
לְקָרְבָן אִשָּׁה לָהּ'. והרחמים הם, שצויה הקב"ה שלא
להקריב את הולד, עד שתבוא לכוחה ותרגיש בהנאת
העולם. וכן כדי לרחם על אמה, שתשתעשע בולדה
עד שתשוב לבראותה. ע"פ מהר"ו על המדרש
(שם). יב. כמו שנאמר (שם כב, כח), 'וְשֹׁר אוֹ
שֶׂה אִתּוֹ וְאֵת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחַטּוּ בְּיוֹם אֶחָד'. ראה
ספר החינוך (מצוה רצז) שכתב בטעם המצוה וז"ל,
שהוא לקבוע בנפשנו מדת החמלה, ולהרחיק מדת
האכזריות שהיא מדה רעה. ולכן, אף על פי שהתיר
לנו האל מיני בעלי חיים למחייתנו, צונו לבל נהרוג
אותו ואת בנו ביחד, ולקבוע בנפשנו מדת החמלה,

מאמרים ו"ל
מתן שקרה
של מצוה זו,
בנים,
שנאמר 'ואת
הבנים תקח
לך'

ואף בזה צריך עיון, מה ענין שְׂכָרָה זה
שֶׁל הַבָּנִים עִם מִצְוֵה זו.

אך זה יובן בפשיטות, במאי דאיתא
שם, דבר אחר, מהו 'שֶׁלַח תִּשְׁלַח'
את האם, אם קנימת מצות שלוח, את

ועוד אמרינן הֵתָם (שם ו, ג), יֵשׁ מִצְוֵה
שְׂמִתָּן שְׂכָרָה כְּבוֹד, וְיֵשׁ שְׂמִתָּן
שְׂכָרָה עֶשְׂרִי, ומה מתן שְׂכָרָה שֶׁל מִצְוֵה
זו, שאם אין לך בנים, אני נותן לך בנים,
שֶׁנֶּאֱמָר (פסוק ז) 'ואת הבנים תקח לך'.

זרע שמשון המבואר

דקדוק למה זוכים לבנים בזכות שילוח הקן

את האם ואת הבנים תקח לך' - בזכות
'שלח תשלח', תזכה 'ואת הבנים תקח לך',
כלומר, להוליד, בנים. ואף בזה צריך עיון,
מה ענין שְׂכָרָה זה שֶׁל הַבָּנִים, עִם מִצְוֵה זו
של שילוח הקן^ט.

זוכה לבנים כדי למהר את הגאולה הבאה על ידי השילוח
אך מדרש זה יובן בפשיטות, בהקדם
מאי דאיתא במדרש שם (דבר ו, ז)^ט, דבר
אחר, מהו 'שֶׁלַח תִּשְׁלַח את האם', אם
קנימת מצות 'שֶׁלוח' הקן, את מִמְּהָר לָבוֹא

ועוד יש להקשות, כמה דאמרינן במדרש
הֵתָם (שם ו, ג)^ט, יֵשׁ מִצְוֵה שְׂמִתָּן שְׂכָרָה -
המקיימה יקבל בשכרו כך וכך כְּבוֹד^ט, וְיֵשׁ
מצוה שְׂמִתָּן שְׂכָרָה - המקיימה יקבל
בשכרו כך וכך עֶשְׂרִי^ט. ומה - יש לברר מהו
מתן שְׂכָרָה שֶׁל מִצְוֵה זו, של שילוח הקן.
ומבאר המדרש, שכרה הוא, שאם אין לך
בנים, אני - הקב"ה, נותן לך בנים, בשכר
מצוה זו, שֶׁנֶּאֱמָר (דברים כב, ז) 'שֶׁלַח תִּשְׁלַח

ציונים ומקורות

עשר בשביל שתתעשר. יח. ראה טעם לזה,
בספר החינוך (מצוה תקמה) ומרבנו בחיי (דברים
שם). וכעין דברי רבינו להלן (בפירוש השני), הביא
בספר סמוכים לעד לבעל 'השבט מוסר' (החדש,
פרשת כי תצא ד"ה גם ידוע) בשם ה'מגלה עמוקות'
שבכת"י, על פי דברי הילקוט (פרשת כי תצא דמו
תתקל), 'דבקים מצוה זו אתה ממהר להביא את מלך
המשיח ואלהיו הנביא', והלא לגבי ביאת המשיח
איתא (מדרש תהילים כג) שכל העקריות יתפארו,
ודרשו כן מהפסוק 'והיה עלהו לתרופה', ולכן מדה
כנגד מדה יפקד גם הוא בבנים. וביותר, לפי המבואר
בגמרא (יבמות סג, ב) ש'אין בן דוד בא עד שיכלו
כל הנשמות שבגוף' ו'היינו שה' יתברך מוציא את
הנשמות העתידות להתנן בגופים העתידים להבראות,
ממקום שנקרא 'גוף', שהן נתונות בו משעת בריאתן
בששת ימי בראשית. רש"י (שם ד"ה גוף), והמקיים
את מצוה שילוח הקן ממהר להביא את המשיח, כמו
שנבאר, אם כן גורם הוצאת הנשמות שבגוף
ולהרבות בנים בעולם, ולכן בדין הוא שיהיה לו חלק
מכל אותם הנשמות היוצאים מן ה'גוף', ולכן זוכה
לבנים. יט. לשון המדרש, דבר אחר, מהו
'שלח תשלח את האם', אם קיימת מצוה זו, את
ממהר לבוא מלך המשיח שכתוב בו 'שילוח', מנין
שנאמר (ישעיה לב, כ) 'משלחי רגל השור והחמור'.

מ"ג) כתב, שהרמב"ם עצמו (תפילה פ"ט ה"ז) חזר
בו ממה שכתב בספר המורה. ובפרי האדמה (להרב
מיוחס רפאל בכר שמואל זצ"ל) על הרמב"ם (שם)
כתב, שהרמב"ם סובר, שדוקא בתפילה אסור לומר
הטעם למצוה, לפי שכשאומר כן בתפלה 'מחליט
הדבר' [ויש לחוש שמא ילמדו ההמון להקל במצוה
לפי הטעם], ועל כן משתקין אותו, לא כן כשאומר
כן רק דרך דרש או טעם. ועיין עוד כמה שכתבו
בצמח דוד (להרב יוסף דוד משאלוניקי זצ"ל, פרשת
חוקת ד"ה ע"ל), יד המלך (על הרמב"ם שם), קדושת
לוי (פרשת בלק ד"ה הנה ברך), שו"ת חתם סופר
(אור"ח סימן ק), שו"ת מנחת אלעזר (ח"ג סימן סא),
ביישוב הסתירה. ועיין עוד כמה שכתב הרמב"ן
עצמו שם בטעם מצוה שילוח הקן, וביישוב הסתירה.
ועיין עוד, ספר החינוך (מצוה תקמה).
טז. לשון המדרש, דבר אחר, יש מצוות שמתן שכרה
עושר, ויש מצוות שמתן שכרה כבוד, ומה מתן שכרה
של מצוה זו, שאם אין לך בנים אני נותן לך בנים,
מנין שנאמר 'שלח תשלח את האם', ומה שכר אתה
נוטל 'ואת הבנים תקח לך'. טז. יתכן שכוונת
המדרש, למצות צדקה וחסד, וכמו שכתוב (משלי
כא, כא), 'רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה
וכבוד'. יז. כגון מצות מעשר, שנאמר בה
(דברים יד, כב) 'עשר תעשר', ודרשו (שבת קיט, א),

כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף.

וְעַדִּין צְרִיכִין אָנוּ לְמוֹדְעִי, אִיךְ תִּלְוִי בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ בְּקִיּוֹם מִצְוָה זוּ.

וַיֵּשׁ לֹמֶר, דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ רוֹת (זֶהר חֲדָשׁ רוֹת כֵּט, ב תִּקּוּנִי זֶהר תִּקּוּן ו כג, א), הוּבָא

בְּשִׁפְתֵי בְּהִן פֶּרְשָׁה זוּ (ד"ה כי יקרא), כִּי מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מְשַׁלַּח אֶת הָאֵם, הִיא הוֹלֶכֶת וְדוֹאֶגֶת וּמַצְטַעֶרֶת עַל קִנָּה וְעַל

מִמָּהֵר לְבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁכְּתוּב בּוֹ שְׁלֹחַ, שְׁנֵאמַר (מִלָּאכִי ג, כג) 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם' וְכו'. וּבְפֶרֶק ד' דִּיבְמוֹת (סב, א) אֲמַרְיִנּוּ, אֵין בֶּן דְּדוֹד בָּא עַד שֶׁיִּכְלֹו כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף.

וְהוֹאִיל שְׁמִתָּן שְׂכָרָם שֶׁל מִצְוָה זוּ, שִׁמְהָר לְבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, מִשּׁוֹם הֵכִי יִפְקְדֵהוּ בְּבָנִים, כְּדִי שֶׁיִּכְלֹו

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

לְהוֹלִיד^כ, וְהִינּוּ כְּדִי שֶׁיִּכְלֹו עַל יְדוֹ בְּמַהֲרָת, כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף, שֶׁאֵז תְּבוּא הַגְּאוּלָּה^{כז}.

צַעֲקַת הַמּוֹלָךְ הַמְּמוּנָה לְרַחֵם עַל הַעוֹפוֹת מַעֲוֹרֶרֶת רַחֲמֵי הַשְּׁכִינָה עַל יִשְׂרָאֵל

וְאִמְנֵם, עַדִּין צְרִיכִין אָנוּ לְמוֹדְעִי - לְבִרְרָה^{כח} עֵיקַר דְּבָרֵי מִדְרַשׁ זֶה, שֶׁהֲאִיךְ תִּלְוִי בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, בְּקִיּוֹם מִצְוָה זוּ, כְּלוּמֶר, מַהוּ עֲנִין מִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן שְׁגוּרֶמֶת לְמַהֵר בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ.

וַיֵּשׁ לֹמֶר, בַּהֲקֵדָם מַה דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ רוֹת (זֶהר חֲדָשׁ רוֹת כֵּט, ב תִּקּוּנִי זֶהר תִּקּוּן ו כג, א), הוּבָא בְּשִׁפְתֵי בְּהִן^{כט} בְּפֶרְשָׁה זוּ (ד"ה כי יקרא, בא"ד)^ל, כִּי מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מְשַׁלַּח אֶת הָאֵם, הִיא - הָאֵם, הוֹלֶכֶת וְדוֹאֶגֶת וּמַצְטַעֶרֶת עַל קִנָּה וְעַל בְּנֵיהָ, וְהוֹלֶכֶת נִעָה וְנִדָּה -

מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁכְּתוּב בּוֹ לְשׁוֹן 'שְׁלֹחַ' וְכו', דְּבִר אַחֵר וְכו', אַתָּה מִמָּהֵר אַתָּה אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא ז"ל שִׁיבֹא [לְבַשֵּׁר אֶת יִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה הַקְּרוּבָה], שְׁכְּתוּב בּוֹ שִׁלּוּחַ, שְׁנֵאמַר (מִלָּאכִי ג, כג) 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא'.

וּבְגִמְרָא בְּפֶרֶק ד' דִּיבְמוֹת (סב, א) אֲמַרְיִנּוּ, אֵין מְשִׁיחַ בֶּן דְּדוֹד בָּא לְגְּאוּלָּה אֶת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁיִּכְלֹו - יִגְמְרוּ לְהוֹלִיד, כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּמְצְאִים בְּגוֹף' - שֵׁם^ל שֶׁל אוֹצַר שְׁבִשְׁמִים, שֶׁשֵּׁם הַנִּיחַ הַקְּב"ה בְּשֶׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַעֲתִידוֹת לְהוֹלִיד.

וְהוֹאִיל שְׁמִתָּן שְׂכָרָם שֶׁל מִצְוָה זוּ שֶׁל שִׁלּוּחַ הַקֵּן, הוּא שִׁמְהָר לְבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, מִשּׁוֹם הֵכִי יִפְקְדֵהוּ הַקְּב"ה, לְמַקְיִים מִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן, בְּבָנִים, אִף שֶׁכְּטַבְּעוּ אִינוּ עֲתִיד

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

אוֹצַר יֵשׁ וְשִׁמּוֹ גּוֹף, וּמִבְּרֵאשִׁית נִוצְרוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַעֲתִידוֹת לְהוֹלִיד, וְנִתְּנָם לְשֵׁם. כֵּן. וְנִחְשָׁב שֶׁמִּקְבֵּל בִּשְׁכָרוֹ בְּנִים, שֶׁהָיָה בְּשִׁבִּיל לְגִמּוּר אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף, יִכּוֹל הִיָּה הַקְּב"ה לְהוֹלִיד אֶצֶל אָדָם אַחֵר. כֵּן. לְפִי דְּבָרֵי רַבֵּינוּ מְדוּקָדֵק מַה שְׁכְּתוּב בְּמִדְרַשׁ אֶת מִמָּהֵר לְבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, הִינּוּ שֶׁאִף אִם לֹא יִזְכֶּה שִׁיבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בִּימֵיו, מִכָּל מְקוֹם יִזְכֶּה לְמַהֵר בִּיאָתוֹ עַל יְדֵי שִׁיּוּלִיד בְּנִים, וְיִקְרַב בִּכֵּךְ אֶת הַזְּמַן שֶׁל 'יִכְלֹו כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף'. כֵּן. מְלִיצָה זוּ ע"פ לְשׁוֹן הַגְּמָרָא (שְׁבַת נה, ב), אִמְרַן רַבִּין גְּמַלְיָאֵל, עַדִּין צְרִיכִין אָנוּ לְמוֹדְעִי. כֵּן. וְרַאֵה גַם בְּרַבֵּינוּ בַּח"י בְּפִרְשֵׁתוֹ, שֶׁהִבִּיא אֶת דְּבָרֵי הַזֶּהר בְּשֵׁם 'דַּעַת אַחֲרֵת'. כֵּן. לְשׁוֹן הַשִּׁפְתִּי

דְּבִר אַחֵר, אִמְרַן רַבִּי תַנְחוּמָא, אִם קִיַּיִמַת הַמִּצְוָה הַזֹּאת, אַתָּה מִמָּהֵר אַתָּה אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא ז"ל שִׁיבֹא, שְׁכְּתוּב בּוֹ 'שִׁלּוּחַ', שְׁנֵאמַר (מִלָּאכִי ג, כג) 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא', וְהוּא יִבֹּא וְיִנָּחֵם אֶתְכֶם, מִנֵּין שְׁנֵאמַר (שֵׁם ג, כד) 'וְהִשִּׁיב לָב אֲבוֹת עַל בְּנֵיהֶם'. כ. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנֶיךָ בּוֹא יוֹם ה' הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא'. כֵּן. לְשׁוֹן הַגְּמָרָא, דֹּאמַר רַב אֲסִי, אֵין בֶּן דְּדוֹד בָּא, עַד שֶׁיִּכְלֹו כָּל נְשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף, שְׁנֵאמַר (יִשְׁעִיָּהוּ נז, טז) 'כִּי רוּחַ מִלְּפָנֶי יַעֲטוּף וְגו' [וְנִשְׁמוֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי, כְּלוּמֶר, הַרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּמְצְאִים לְפָנֶיךָ בְּגוֹף, וְלֹא נוֹלְדוּ עַדִּין, הֵם מֵאַחֲרִים אֶת הַגְּאוּלָּה. (יִעֲטוּף) הוּא לְשׁוֹן אִיחָרוֹ)]. כֵּן. ע"פ רִשְׁי (ע"ז ה, א). וז"ל,

בְּנִיָּה, וְהוֹלֵכֶת נָעָה וְנָדָה וְרוֹצָה לְהִרְגֹּת אֶת עַצְמָהּ. וּמֵרֹב צַעְרָהּ, הִשָּׁר הַמְּמֻנָּה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַמְלֵא רַחֲמִים עַל בְּנֵי אֶרֶץ כְּנָעַן.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

וְאִמֶּר, אִם זֶה הִשָּׁר מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל מְנוּיָיו - הָעוֹפוֹת שֶׁהֵן מְמוּנָה עֲלֵיהֶם, מִפְּנֵי רֹב צַעֲרָם. אֲנִי שְׂאֵנִי רַחֲמָן, וּמְמֻנֵי הֵם הַרַחֲמִים - רַחֲמֵי הִשָּׁר, הֵם מִהַקְב"ה מְקוֹר הַרַחֲמִים, הָאֵם יִתְכֵּן שֶׁלֹּא אֶרְחַם עַל בְּנֵי

מִתְנוֹדֶדֶת מִמְּקוֹם לְמִקְוֶה בְּלִי מְנוּחָה, וְרוֹצָה לְהִרְגֹּת אֶת עַצְמָהּ. וּמֵרֹב צַעְרָהּ, הִשָּׁר הַמְּמֻנָּה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָעוֹף, וְאֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַמְלֵא רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל,

צִיּוֹנִים וּמִקְוֶה

וְאִם מִתְנוֹדֶדֶת הַרַחֲמִים עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַקְב"ה מִרְחֵם עֲלֵיהֶם, וְסוֹלֵחַ לְעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל הַנּוֹדֶדִים מִמְּקוֹמָם, וְהַקְב"ה מִרְחֵם עֲלֵיהֶם, וְעַל כָּל הָעוֹלָם. וְעַל זֶה אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, תִּשְׁלַח וְתִנִּיחַ אֶת הַצִּפּוֹר אֶל מְחוּץ לְקִינָה, וְהִיא תִּעֲוֹרֵר רַחֲמִים עַל כָּל הָעוֹלָם, מִי הוּא הַגּוֹרֵם לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, וְלִעֲוֹרֵר רַחֲמִים עֲלֵיהֶם, אוֹתוֹ אִם שִׁלַּח אֶת הַצִּפּוֹר לְצַעֲרָה בְּשָׁנִי מִינֵי צַעַר, הָאֶחָד שֶׁאֵיכְדָּה אֶת בְּנִיָּה, וְהַשֵּׁנִי שֶׁאֵין לָהּ מְנוּחָה, וְכֵן מִתְנוֹדֶדֶת הַקְב"ה, וּמִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל בְּעָלֵי צַעַר, וְעַל כָּל בְּנֵי הָאָדָם הַנּוֹדֶדִים מִמְּקוֹמָם. וְעַל כֵּן שָׁכַר אִם אִם זֶה שִׁלַּח אֶת הָאָדָם, מִה כְּתוּב בּוֹ (דְּבָרִים כב, כז) 'לִמְעַן יִיטֵב לָךְ וְהִיאֲרַכְתָּ יָמֶיךָ'. וּבְתִקְוִנָּה זֶה מְבֹאֵר, שֶׁשִּׁי מִלֵּאךְ הַמְּמוּנָה עַל הָעוֹפוֹת, וּבִזְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְקִיִּימִים מְצוּהָ זֶה שֶׁל שִׁלּוֹת הַקֶּן, וְאִם שֶׁל הָאֶפְרוֹחִים מְגוֹרֶשֶׁת מְקִינָה, וּבִנְיָה צוּעִקִים עַל שִׁנְלִקְחוֹ מִתַּחַת אִמָּם, הַמִּלֵּאךְ הַנֶּ"ל מִלְמַד זְכוּת לִפְנֵי הַקְב"ה עַל הָעוֹפוֹת שֶׁלוֹ, וְהוּא אוֹמֵר לִפְנֵי הַקְב"ה, וְהָאֵם כְּתִיב בְּ'וֹרַחְמִי עַל כָּל מַעֲשֵׂי', אִם כֵּן, לְמָה גִּזְרָת עַל עוֹף זֶה שֶׁתִּגְרַשׁ מִקִּינָה וְכו', מִה עוֹשֶׂה אֵז הַקְב"ה, הוּא מֵאֲסֵף אֶת כָּל הַצְּבָאוֹת שֶׁלוֹ, וְהַקְב"ה אוֹמֵר לָהֶם, הִרֵּם כָּל מְמוּנָה עַל הָעוֹפוֹת שֶׁלֹּא מִלְמַד זְכוּת עַל הָעוֹפוֹת שֶׁלוֹ, וְלִמָּה אֵין בִּינִיכֶם מִי שִׁיכּוֹל לִלְמַד זְכוּת עַל בְּנֵי, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ד, כב) 'בְּנֵי בְכֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְלִמָּה אֵין בְּכֶם מִי שִׁיכּוֹל לִלְמַד זְכוּת עַל הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בְּגִלּוֹת, שֶׁהֵן שֶׁלָּהּ, שֶׁהִיא יְרוּשָׁלַיִם חֲרֻבָּה, וּבְנֵי הֵם בְּגִלּוֹת תַּחַת יַד אֲדוֹנֵיהֶם קִשִּׁים, שֶׁהֵם אוֹמְרוֹת הָעוֹלָם, וְאֵין מִי שֶׁיִּבְקֹשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וְיִלְמַד עֲלֵיהֶם זְכוּת, בְּאוֹתָהּ שֶׁעָשָׂה, צוּחַ קוֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר 'לִמְעַנִּי לִמְעַנִּי אֶעֱשֶׂה' (יִשְׁעִיָּה מִח, יא), 'אֶעֱשֶׂה לִמְעַן שְׁמִי' (יִחְזְקָאֵל כ, יד), וְכֵן מִתְנוֹדֶדֶת רַחֲמֵי שֶׁל הַקְב"ה עַל שְׂכִינָתוֹ, וְעַל בְּנֵי שֶׁהֵם בְּגִלּוֹת.

כֵּן, עַד יֵשׁ רִמּוֹ בְּמַצוּהָ זֶה, הַתְּעוֹרֵרוֹת רַחֲמִים עַל כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר בְּמִדְרַשׁ רוֹת, כִּי מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מִשְׁלַח אֶת הָאָדָם, הִיא [הָאָדָם], הוֹלֵכֶת וְדוֹאֶגֶת וּמַצְטַעֶרֶת עַל קִינָה וְעַל בְּנִיָּה, וְהוֹלֵכֶת נָעָה וְנָדָה וְרוֹצָה לְהִרְגֹּת אֶת עַצְמָהּ, וּמֵרֹב צַעְרָהּ, הִשָּׁר הַמְּמוּנָה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִהַקְב"ה, וְאֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַמְלֵא רַחֲמִים וְאִמֶּר, אִם זֶה הִשָּׁר מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל מְנוּיָיו, אֲנִי שְׂאֵנִי רַחֲמָן, וּמְמֻנֵי הֵם הַרַחֲמִים, לֹא אֶרְחַם עַל בְּנֵי, אוֹי שֶׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְהִגְלִיתִי אֶת בְּנֵי, אֵן [הַקְב"ה] מִתְמַלֵּא רַחֲמִים וּמִרְחֵם עַל כָּל הָעוֹלָם, מִי גִרַם כָּל זֶה, אוֹתוֹ שֶׁקִּיִּים מִצּוֹת שִׁלּוֹת הַקֶּן, וְלִזְוָה אָמַר (דְּבָרִים כב, ז) 'לִמְעַן יִיטֵב לָךְ, וְלֹא כְּתִיב 'יִיטֵב לָךְ' [שֶׁהַקְב"ה יִיטֵב לָךְ], אֵלֹא 'יִיטֵב לָךְ' [כְּלוּמָר], אוֹתוֹ [אִם] שִׁלַּח [אֶת הָאָדָם], הוּא שֶׁהִסְתִּיב לָךְ [לְכָל יִשְׂרָאֵל], וְתִאֲרִיךְ יָמֶיךָ' אֵין כְּתִיב כֵּן, אֵלֹא 'וְהִיאֲרַכְתָּ יָמֶיךָ', שֶׁמֵּאֲרִיךְ יָמִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁמֵּאֲרִיךְ הַרַחֲמִים שֶׁהֵן כִּינּוֹי לִימִים, כִּחַ הַלִּילּוֹת הֵם כִּינּוֹי לְדִין, וְזֶהוּ סוֹד אִמְרָם (ב"ר יב, ו), לְעִתִּיד לְבָא יִתְאַרְכוּ הַיָּמִים. וּבִזְוָה חֲדָשׁ כְּתִיב [עַל פִּי תִרְגְּמוּ], צִפּוֹר זֶה, כְּשֶׁהִיא מִתְחַלֶּחֶת מִגְּזוּלִיהָ, וְנִשְׁתַּלַּחָה מֵעַל בְּנִיָּה, הִיא מִצְפָּצֶפֶת וּצוּעֶקֶת וְהוֹלֵכֶת, וְאִינָה יוֹדַעַת לֵאמֹר מִקְוֶה הִיא הוֹלֵכֶת, עַד שֶׁהִיא מְנַדֶּדֶת, וְרוֹצָה לְאַבֵּד אֶת עַצְמָהּ מִחֲמַת רֹב צַעְרָה. הַקְב"ה מִרְחֵם עַל כָּל מַעֲשֵׂיוֹ, וְאִפְּלוּ עַל יְתוֹשׁ קֶטֶן, לִפְנֵי שֶׁרַחֲמֵי הֵם עַל הַכָּל. וְלִכֵּן, הַמִּלֵּאךְ הַמְּמוּנָה עַל הָעוֹפוֹת, מִתְנוֹדֶדֶת אֶל הַקְב"ה, וּמִבְּקֵשׁ מְנוּחָה, שֶׁיִּרְחַם עַל הָעוֹף, וְעַל יָדֵי כֵן הַקְב"ה מִתְנוֹדֶדֶת לְרַחֵם עַל בְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, אֵז יוֹצֵא קוֹל מִלִּפְנֵי הַקְב"ה, וְאִמְרָה (מִשְׁלִי כז, ח) 'כִּצְפוֹר נִוֹדֶדֶת מִן קִנָּה כֵּן אִישׁ נִוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ' -כְּמוֹ שֶׁיִּקְשֶׁה לְצַפּוֹר מִה שֶׁנִּוֹדֶדֶת מִקְנָה, כֵּן יִקְשֶׁה לְאִישׁ הַנִּדְרֵדֶה מִמְּקוֹמוֹ, וְאֵז הַקְב"ה מִתְנוֹדֶדֶת בְּרַחֲמִים, עַל כָּל בְּנֵי הָאָדָם הַהוֹלֵכִים וְנֹעִים וְנֹדִים מִמְּקוֹם לְמִקְוֶה, וְהֵם שְׂבוּרֵי לֵב וְשְׂבוּרֵי כַח.

מִצּוֹה זוֹ בְּשָׁבִיל הַרְחָמִים, שְׁהָרִי
הַרְחָמִים אֵינָם בָּאִים אֶלָּא לְאַחַר
מִפְּאֵן, שְׁמַחְמַת הַבְּכִי שֶׁל אוֹתָהּ
הָאֵם, אִזּוּ הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְמַלֵּא
רַחֲמִים. וְאִדְרָבָא, מִתְחִלָּה נִרְאָה כְּמוֹ
אֲכֻזְרִיּוֹת, שְׁהָרִי אוֹתָהּ הָאֵם מִשּׁוּם
הִכִּי צוֹעֶקֶת וּבּוֹכָה מְרִב צַעֲרָה, וְאִין
אֵלּוּ רַחֲמִים.

שְׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְכו'. מִי גֵרַם כָּל
זֶה, אוֹתוֹ שְׁקִים מִצּוֹת שְׁלוֹחַ הַקֶּן,
עכ"ל. הָרִי מִבְּאֵר הַיָּאֵד מִצּוֹת שְׁלוֹחַ
הַקֶּן מִקְרַבְתָּ הַגְּאֻלָּה.
וְעוֹד נִמְצְיָנוּ לְמִדִּים בְּתֵרוּן הַמִּדְרָשׁ
הָרִאשׁוֹן, דְּאִין הִכִּי גַמִּי,
שְׁבִמְצוֹה זוֹ יֵשׁ בָּהּ מִדַּת רַחֲמִים,
אֲבָל אֵינּוּ מִן הָרִאשִׁי לִזְמַר שְׁנַגְזָרָה

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבּוֹאֵר

דְּאִין הִכִּי גַמִּי, שְׁבִמְצוֹה זוֹ שֶׁל שִׁלּוּחַ הַבְּנִים
תְּחִילָה, יֵשׁ בָּהּ הַתְּעוּרָרוֹת מִדַּת הַרְחָמִים,
אֲבָל מִכָּל מְקוֹם, אֵינּוּ מִן הָרִאשִׁי לְאָדָם
לִזְמַר, שְׁנַגְזָרָה מִצּוֹה זוֹ בְּשָׁבִיל - מַחֲמַת מִדַּת
הַרְחָמִים שֶׁל הַקְּב"ה, שְׁהָרִי הַרְחָמִים שֶׁל
הַקְּב"ה, אֵינָם בָּאִים אֶלָּא לְאַחַר מִפְּאֵן -
אַחֲרֵי קִיּוֹם הַמִּצְוָה, שְׁמַחְמַת הַבְּכִי שֶׁל
אוֹתָהּ הָאֵם וְהַתְּעוּרָרוֹת הַמֵּלָאךְ לִבְקֶשׁ עֲלֶיהָ
רַחֲמִים, אִזּוּ הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְמַלֵּא
רַחֲמִים עַל הָעוֹפּוֹת. וְאִדְרָבָא, מִתְחִלָּה -
בְּשַׁעַת קִיּוֹם הַמִּצְוָה, נִרְאָה שֶׁהַמִּצְוָה הִיא
כְּמוֹ מִדַּת אֲכֻזְרִיּוֹת^{טז}, שְׁהָרִי אוֹתָהּ הָאֵם,
מִשּׁוּם הִכִּי - מִפְּנֵי שֶׁנִּשְׁתַּלַּחַה מֵעַל בְּנִיהָ
צוֹעֶקֶת וּבּוֹכָה מְרִב צַעֲרָה, וְאִין אֵלּוּ
רַחֲמִים, אֵלָּא גִזְרִית^{טז}.

מִפְּנֵי רֹב צַעֲרָה בְּגִלּוֹת. אִזּוּ שְׁהַחֲרַבְתִּי אֶת
בֵּיתִי וְכו', וְהוֹלַכְתִּי אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹת. וְאִזּוּ
הַקְּב"ה מִתְמַלֵּא רַחֲמִים וּמִרְחָם עַל בְּנָיו,
וּמִתּוֹךְ כֵּךְ יִבּוֹא לְגִאּוּל אֶת יִשְׂרָאֵל. מִי גֵרַם
כָּל זֶה - לְעוֹרֵר רַחֲמִים מֵאֵת הַקְּב"ה עַל
יִשְׂרָאֵל, אוֹתוֹ שְׁקִים מִצּוֹת שְׁלוֹחַ הַקֶּן,
עכ"ל. הָרִי מִבְּאֵר בַּמִּדְרָשׁ זֶה, הַיָּאֵד מִצּוֹת
שְׁלוֹחַ הַקֶּן מִקְרַבְתָּ אֶת הַגְּאֻלָּה.

אִין לִזְמַר שְׁמִצּוֹת שִׁלּוּחַ הָיָא רַחֲמִים, שְׁבִתְחִילָה הָאֵם
מַצְטַעֲרַת עַל בְּנִיהָ

וְעוֹד נִמְצְיָנוּ לְמִדִּים מִמִּדְרָשׁ זֶה, בְּתֵרוּן -
בִּישׁוּב קוּשִׁיתָנוּ עַל הַמִּדְרָשׁ הָרִאשׁוֹן
שֶׁהוּבָא לְעִיל, שֶׁהַקְּב"ה צִוֶּה עַל שִׁלּוּחַ הַקֶּן
מִחֲמַת רַחֲמִיו, וְהַקְּשִׁינוּ מִדְּבַרֵּי הַגְּמָרָא הַנ"ל,
שֶׁהַמִּצְוָה אֵינָן אֵלָּא גִזְרִית. שִׁיש לְתֵרֵן,

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

הִיא גִזְרָה. אֵלָּא שֶׁמִּכָּל מְקוֹם, לְבִסּוּף הַמִּצְוָה גּוֹרֵמַת
שְׁתַּעֲרוּר מִדַּת הַרְחָמִים, עַל יְדֵי שֶׁהַמֵּלָאךְ שֶׁל
הָעוֹפּוֹת מִבְּקֶשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹפּוֹת לִפְנֵי הַקְּב"ה. וְלִפִּי
זֶה, מֵה שֶׁכָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ כֵּךְ נִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל
הָעוֹפּוֹת, הֵינּוּ שֶׁעַל יְדֵי הַשִּׁלּוּחַ יִבָּא הַמֵּלָאךְ שֶׁלָּהֶם
וְיַעֲזוּר עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וְכַעֲנֵן דְּבָרֵי רַבִּינוּ, כָּתוּב בִּיעֲרוֹת
דְּבַשׁ (ח"ב דְּרוֹשׁ ו'), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, יְדוּעַ מ"ש בַּגְּמָרָא
(בְּרִכּוֹת ל"ג, ב'), הָאוֹמֵר עַל קֶן צִפּוֹר יִגִּיעוּ רַחֲמִיךְ,
מִשְׁתַּקֵּין אוֹתוֹ, שְׁעוֹשֶׂה מְדוּתֵי שֶׁל הַקְּב"ה רַחֲמִים,
וְאֵינָם אֵלָּא גִזְרִית, וּפִירוּשׁ הַדְּבָרִים כִּמ"ש בְּזוּהָר, כֹּל
הָאֵם הַנִּשְׁלַחַת מִבְּנִיהָ, אִין לָהּ נִיחָא בְּשָׁבִיל צַעֲרָה
פְּרִידַתָּה מִבְּנִיהָ הָאֲפֻרָחִים, וְכִי הִיא נִוֹדֶדֶת מִגַּלְגַּל
אוֹלִי תִמְצָא בְּנִים לְרִבּוֹץ עֲלֵיהֶם וּלְגוֹן בְּכַנְפֵיהֶם, וְלִזְמַר
הַמֵּלָאךְ וּמִבְּיָא אוֹתָהּ לִפְנֵי הַקְּב"ה וְאוֹמֵר, כֵּךְ הוּא

כַּח. רָאָה הוּן עֲשִׂיר (בְּרִכּוֹת פ"ה מ"ג), שְׁגַם כֵּן כָּתוּב
כִּלְשׁוֹן זֶה, שְׁבִתְחִילָה יֵשׁ בַּמִּצְוָה זֶה מִדַּת אֲכֻזְרִיּוֹת. וְכֵן
יֵשׁ מִהַמְּפֻרָשִׁים [רָאָה רַבִּינוּ בְּחַיִּי (כב, ז'), חוֹת יֵאִיר
(סִימָן סז)] שֶׁהֵבִיאוּ דְּבָרֵי הַזּוּהָר שֶׁהָאֵם הוֹלַכַת
וְצוֹעֶקֶת וְכו', וְכָתוּב שֶׁמוֹכַח מִכָּן שִׁיש בַּמִּצְוָה זֶה
סוֹד גָּדוֹל. [נִצְוִיין, שְׁבַעֲקִיר טַעַם מִצְוָה זֶה, מִצְיָנוּ
בְּרִאשׁוֹנִים וּבְמִפְרָשִׁים שֶׁבִּיאָרוּ שֶׁשְׁלוּחַ הָאֵם תְּחִילָה,
הוּא מִשּׁוּם רַחֲמִנוֹת עַל הָאֵם, רָאָה סֵפֶר הַחִינוּךְ (מִצְוָה
תַּקְמָה), מִצְוֹת דּוֹד לְהַרְדִּי"ז (מִצְוָה ר"ו) חֲתָם סוֹפֵר
(דְּבָרִים כב, א ד"ה מ"ר ר"פ ז'). וְרָאָה עוֹד בְּדֶרֶךְ זֶה,
מֵה שְׁצוּיין בַּהֲפָרָה לְעִיל]. כַּט. פִּירוּשׁ, שְׁאִין
רָאוּ לִזְמַר שֶׁהַטַּעַם שֶׁל מִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֶּן הוּא מִשּׁוּם
שֶׁהַקְּב"ה מִרְחָם עַל הָאֵם, שֶׁהִיא אֲדוּרְבָה בְּתַחֲלִילַת
הַשִּׁלּוּחַ יֵשׁ צַעֲרָה לָאֵם, וְאֵם כֵּן בַּעַל כְּרַחֵךְ שֶׁהַמִּצְוָה

וַיֵּשׁ לֹמֶר, שְׁמִדְתּוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִיא 'וְחַגְתִּי אֶת
אֲשֶׁר אֲחֹן' (שמות לג, יט), אָף עַל פִּי
שְׁאִינוֹ הַגּוֹן, 'וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר
אֲרַחֵם', אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ בְּדָאִי, כְּמוֹ
שְׁאִמְרוּ רַז"ל (ברכות ז, א). וּכְשֶׁעוֹשֶׂה
חֶסֶד עִם אֶחָד, אֵינוֹ מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת
חֶסֶד עִם אֲחֵר. וְזֶה הָאוֹמֵר בְּשֵׁם

וּבְהִכִּי נִיחָא טוֹבָא לִישְׁנָא שְׁעוֹשֶׂה
מְדוּתָיו שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רַחֲמִים וְאֵינוֹ אֵלָא גְזֵרוֹת מִלֶּךְ עַל עֲבָדָיו,
דְּבָלָאוּ הִכִּי קָשָׁה, דְּהִיָּה לוֹ לֹמֶר
שְׁעוֹשֶׂה מִצּוֹת שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רַחֲמִים, דְּהֵינּוּ הַמִּצְוָה שֶׁל שְׁלוֹחַ הַקֵּן,
וְאֵינֶם אֵלָא גְזֵרוֹת מִלֶּךְ וְכו', וּמָהוּ הַלְשׁוֹן
שֶׁל 'מְדוּתָיו' דְּנִקְטָא.

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

גְּזֵרוֹת מִלֶּךְ וְכו', וּמָהוּ הַלְשׁוֹן שֶׁל 'מְדוּתָיו'
דְּנִקְטָא הַגְּמָרָא.

'מידת' הקב"ה לרחם על מי שירצה
ואין בה 'רחמים' על כולם בשווה

וַיֵּשׁ לֹמֶר בִּישׁוּב הַלְשׁוֹן 'מְדוּתָיו',
שְׁמִדְתּוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא 'וְחַגְתִּי
אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן' (שמות לג, יט) – אֲתָן מִתְּנָת
חִינָם לָאֲדָם שְׁאֲרִיצָה לַחֲוֹן, וְאָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ
הַגּוֹן – רָאוּי לִכְךָ, 'וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם'
- וְאֵינוֹ אֲרַחֵם עַל מִי אֲשֶׁר אֲרִיצָה לָרַחֵם, וְאָף
עַל פִּי שְׁאִינוֹ בְּדָאִי, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַז"ל
בַּגְּמָרָא (ברכות ז, א). וְהִיוֹצֵא מִדְּבָרֵי הַגְּמָרָא,
שֶׁכְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּב"ה חֶסֶד עִם אָדָם אֶחָד, אֵינוֹ
מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת חֶסֶד גַּם עִם אָדָם אֲחֵר, אֲלָא
הַכֹּל תְּלוּי בַּגְּזִירָתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ שֶׁל הַקְּב"ה, לְמִי
לָרַחֵם וּלְמִי לַחֲוֹן וְכו'. וְאֵילּוֹ אָדָם זֶה,

דקדוק בלשון עושה 'מדוּתָיו' של הקב"ה רחמים

וּבְהִכִּי נִיחָא טוֹבָא - וּבִזְהָ שְׁפִירְשָׁנוּ
שֶׁלֹּפִי הָאֵמֶת שִׁיךְ לֹמֶר שֶׁהַקְּב"ה עֹשֶׂה
הַמִּצְוֹת בְּשִׁבְלִי שִׁתְעוּרָרוּ הַרַחֲמִים, וּכְדִבְרֵי
הַמְּדַרְשׁ, מִבּוֹחַ הֵיטֵב, לִישְׁנָא - דְּקִדּוּק לִשְׁוֹן
הַגְּמָרָא בְּבִרְכּוֹת (סו), שֶׁהָאוֹמֵר עַל קֵץ צָפוּר
יִגִּיעוּ רַחֲמִיךָ, עוֹשֶׂה מְדוּתָיו שֶׁל הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים, וְאֵינוֹ אֵלָא גְזֵרוֹת,
כְּלוּמֵר, כְּמוֹ גְזִירוֹת הַמִּלֶּךְ עַל עֲבָדָיו.
דְּבָלָאוּ הִכִּי קָשָׁה - שְׁלוּלָא הַפִּירוּשׁ
שֶׁבִיאֲרָנוּ שֶׁמִּצְוֹת שְׁלוּחַ הַקֵּן תְּחִילָתָהּ גְזִירָה,
וְלֵאחֲרַי מִכֵּן הִיא מְעוּרָרַת רַחֲמִים, יֵשׁ
לְהַקְשׁוֹת, דְּהִיָּה לֹא לְהַגְמֵרָא לֹמֶר, שְׁעוֹשֶׂה
'מִצְוֹת' שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים,
דְּהֵינּוּ הַמִּצְוָה שֶׁל שְׁלוֹחַ הַקֵּן, וְאֵינֶם אֵלָא

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

לא. לִשְׁוֹן הַפְּסוּקָא, 'וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל
פְּנֶיךָ וְקִרְאֵתִי בְּשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ וְחַגְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם'. לִשְׁוֹן הַגְּמָרָא, בִּיקֶשׁ [מִשֶּׁהָ
מִהַקְּב"ה] לְהוֹדִיעוֹ דְּרִכּוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכו',
אִמֵּר לַפְּנִי, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִפְּנֵי מָה יֵשׁ צָדִיק וְטוֹב
לוֹ, וְיֵשׁ צָדִיק וְרַע לוֹ, יֵשׁ רַע וְטוֹב לוֹ, וְיֵשׁ רַע
וְרַע לוֹ כו', דְּאִמֵּר רַבִּי מֵאִיר וְכו' שֶׁנֶּאֱמַר 'וְחַגְתִּי אֶת
אֲשֶׁר אֲחֹן', אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ הַגּוֹן, [אֵת אֲשֶׁר יִכְמְרוּ
רַחֲמֵי עָלָיו לַעֲשׂוֹת, וְאָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ כְּדָאִי. רש"י],
'וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם', אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ הַגּוֹן.
וְרָאָה רִש"י (דְּבָרִים ג, כג), אֵין חִינּוֹן בְּכָל מְקוֹם אֲלָא

הַצֶּעֶר מְעוּף, וְמָה הוּא הַצֶּעֶר מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִיא
גִּלְתָּהּ מֵעַל בְּנִיָּה וְלֹא מִצֵּאָה מְנוּחַ, וְהַקְּב"ה נִתְמַלֵּא
רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְזֶה הִיא מִצְוֹת שְׁלוּחַ הַקֵּן. וְזֶהוּ
מֵאִמֵּר שֶׁאֵין לֹמֶר עַל קֵץ צָפוּר יִגִּיעוּ רַחֲמִיךָ, שֶׁאֵין
זֶה מִחֲמַת רַחֲמִנוֹת לְהָאֵם, אֲדִרְבָּה הִיא גְזִירָה כְּהִנּוּל,
רַק לְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל. 5. לִשְׁוֹן הַגְּמָרָא,
אֲלָא עַל קֵץ צָפוּר יִגִּיעוּ רַחֲמִיךָ מֵאִי טַעֲמָא וְכו', וְחַד
אִמֵּר, מִפְּנֵי שְׁעוֹשֶׂה מְדוּתָיו שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רַחֲמִים, וְאֵינוֹ אֲלָא גְזֵרוֹת. וּפִירֵשׁ רִש"י (מְגִלָּה כה,
א ד"ה וְאֵינוֹ), וְאֵינוֹ אֲלָא גְזִירַת מֶלֶךְ, לְהַטִּיל עָלֵינוּ
עוֹלוֹ, לְהוֹדִיעַ שֶׁאֲנַחְנוּ עֲבָדָיו וְשׁוּמְרֵי מִצְוֹתָיו.

שְׁחַסְתָּ עַל חֶקֶן, חוּם וְרַחֵם אֲלֵינוּ, נֹתֵן חַיִּיב לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם עַל זֶה, אַחֵר שֶׁכָּבֵר רַחֵם עַל אַחֵר, וְאֵינוּ אֵלָּא מוֹעֵה.

וְאִיכָרָא, שְׁעַל יְדֵי מִצְוָה זוֹ מִתְגַּלְגָּלִים הֶרְחַמִּים,

שְׁכַּשְׂרוּאָה שְׁזָה הַשֵּׁר הַמְּמַנָּה עַל הָעוֹפוֹת, מִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל הָעוֹפוֹת שֶׁהֵם עֲבָדָיו, מִכָּל שָׁפָן אֲנִי, שְׂאָף עַל פִּי שִׁישְׂרָאֵל בְּשֵׁאִינִם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם נִקְרָאִים עֲבָדִים (ב"ב י, א), עִם כָּל זֶה, מְכַרַּח אֲנִי לְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

זרע שמשון המבואר

מִצְוָה זוֹ - שֶׁל שִׁילּוּחַ הַקֶּן, מִתְגַּלְגָּלִים הֶרְחַמִּים עַל כָּל הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן כָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ שֶׁהַקֶּב"ה מֵרַחֵם עַל הָעוֹפוֹת, וּמִצְוָה שֶׁלֹּא לְשַׁלּוּחַ הָאֵם עַל הַבָּנִים, וְכַמְבּוֹאֵר בְּדַבְרֵי הַזּוֹהַר הַנִּלְ, שֶׁכַּשְׂרוּאָה הַקֶּב"ה, שְׁזָה הַשֵּׁר הַמְּמַנָּה עַל הָעוֹפוֹת, מִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל הָעוֹפוֹת שֶׁהֵם כְּמוֹ עֲבָדָיו¹⁶, אִזּוֹ אֹמֵר הַקֶּב"ה, שֶׁמִּכָּל שָׁפָן אֲנִי - הַקֶּב"ה, שְׂאָף עַל פִּי שִׁישְׂרָאֵל, בְּשֵׁאִינִם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם - כְּשֶׁחֲטָאוּ וּמַחֲמֵת כֵּן הִלְכוּ בַּגְלוּת, הִרִי הֵם נִקְרָאִים עֲבָדִים שֶׁל הַקֶּב"ה, וְלֹא בָנִים (ב"ב י, א)¹⁷, עִם כָּל זֶה, מְכַרַּח אֲנִי לְרַחֵם עֲלֵיהֶם, בְּמִכָּל שֶׁכֵּן מִמָּה שֶׁהַמֶּלֶךְ מֵרַחֵם עַל עֲבָדָיו. וּבִכֵּן כְּבִיכּוֹל נִדְחָה הַכֹּלֶל שֶׁהַקֶּב"ה מֵרַחֵם רַק עַל מִי שִׁירְצָה¹⁸.

הָאֹמֵר בְּשֵׁם שְׁחַסְתָּ עַל חֶקֶן, כֵּן חוּם וְרַחֵם אֲלֵינוּ, נֹתֵן בְּדַבְרֵינוּ כְּמוֹ חַיִּיב לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם עַל זֶה, אַחֵר שֶׁכָּבֵר רַחֵם עַל אַחֵר. וְעַל כֵּן אֵינוּ אֵלָּא מוֹעֵה, שֶׁהִרִי הַדָּבָר תִּלּוּי בְּגִזְרֵתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה. וְלִכֵּן אִמְרוּ, שִׁמְדוּתִי¹⁹ שֶׁל הַקֶּב"ה הֵן לְרַחֵם רַק עַל מִי שִׁירְצָה, וְאִם זֶה בֹּא בְּדַבְרֵינוּ לַעֲשׂוֹת שִׁמְדוּתִי²⁰ יִהְיוּ לְרַחֵם עַל כּוֹלָם בְּשׁוּה. וּבִאֲמַת אֵין הַדָּבָר כֵּן, אֵלֹא 'מְדוּתִי' שֶׁל הַקֶּב"ה, אֵינוֹן אֵלֹא 'גִּזְרֵתוֹ', וְיִתְכֵּן שְׁעַל חֶלֶק מֵהַבְּרִיּוֹת הַקֶּב"ה מֵרַחֵם, וְעַל חֶלֶק אֵינוֹ מֵרַחֵם, וְזֶה כְּמוֹ גִּזְרֵתוֹ, שֶׁאֵין הַבְּנָה לְדַבֵּר²¹.

על ידי השילוח הרחמים על ישראל
אף כשהם רק בבחינת 'עבדי ה'

וְאִיכָרָא - אִכֵּן הָאֲמַת הִיא, שְׁעַל יְדֵי

ציונים ומקורות

בְּנִי, שֶׁרַק עַל בְּנֵי מִתְעוֹרֵר רַחֲמִים, מִשּׁוֹם כֵּךְ דִּקְדָּק רַבְּנוּ מִתְחִילֵת דְּבָרֵינוּ שֶׁהַקֶּב"ה עוֹשֶׂה ק"ו מֵהֶרְחַמִּים שֶׁל שֶׁר הָעוֹפוֹת, שֶׁהֵם רַחֲמֵי הָאֲדוֹן עַל עֲבָדָיו, א"כ אֵף לַעֲנִין רַחֲמֵי הַקֶּב"ה הֵינּוּ אֵף כְּשֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם שֶׁנִּקְרָאִים עֲבָדִים, וּמוֹעִילִים רַחֲמִים אֵלּוֹ לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת. 16. וּלְפִי זֶה, נִכְלָלוּ בַּלְשׁוֹן חִז"ל שְׁנֵי הַצַּדִּידִים בְּעֵינֵי רַחֲמֵי הַקֶּב"ה עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַמִּצְוָה הֵן 'גִּזְרֵתוֹ', הֵינּוּ שֶׁהַקֶּב"ה מֵרַחֵם רַק עַל מִי שִׁירְצָה, וְאֵין שִׁיךְ 'לְהַכְרִיחוֹ' לְרַחֵם עַל כּוֹלָם. וּמִכָּל מְקוֹם, הִרִי נִגְזָרוּ כְּדֶרֶךְ מֵה שְׁגוּזֵר הַמֶּלֶךְ עַל עֲבָדָיו, וּמִמִּלְאָ שִׁיךְ לְדוֹן מִרַחֲמֵי הַמֶּלֶךְ עַל 'עֲבָדָיו', שֶׁאֵף הַקֶּב"ה יִרְחֵם עַל יִשְׂרָאֵל אֵף עַל פִּי שֶׁהֵם בְּבַחֲיַת 'עֲבָדִים'. 17. וְיִוִּבֵן בִּיּוֹתָר אֲרִיכּוֹת לְשׁוֹן הַגְּמָרָה שֶׁהֵן 'גִּזְרֵתוֹ' מֶלֶךְ עַל עֲבָדָיו. וְיִתְכֵּן שֶׁגַם זֶה בֹּא רַבִּינוּ לִישֵׁב בְּמָה שֶׁכָּתַב לְעִיל בְּסִמּוֹךְ 'וְכַהֲכִי נִיחָא טוֹבָא לִישְׁנָא' וְכו'.

לְשׁוֹן מִתְנַת חִינָם. 18. וְלֹא אִמְרוּ שֶׁעוֹשֶׂה 'מִצְוֹתֵינוּ' שֶׁל הַקֶּב"ה רַחֲמִים, כִּי אִכֵּן בִּאֲמַת יִתְכֵּן הַדָּבָר שֶׁהַמִּצְוֹת יִהְיוּ מַחֲמֵת רַחֲמִים, וְכַהֲמִשְׁךְ דְּבָרֵינוּ רַבְּנוּ לְהֵלֵךְ. 19. כּוֹוֹנֵת רַבִּינוּ, לְמָה שֶׁהוֹבָא לְעִיל בְּשֵׁם הַשְּׁפָתִי כֹהֵן, שֶׁהַמֶּלֶךְ הַמְּמוֹנָה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִלְּפָנֵי הַקֶּב"ה, עַל הָעוֹפוֹת שֶׁהֵם 'מְנוּוִי'. שְׁכִינֵן שֶׁהוּא הַשֵּׁר הַמְּמוֹנָה עֲלֵיהֶם, אִם כֵּן הָעוֹפוֹת הֵם כְּמוֹ עֲבָדָיו. 20. לְשׁוֹן הַגְּמָרָה, אִמְרוּ לוֹ [טוֹרְנוֹסוֹרְפוֹס הַרְשַׁע לְרַבִּי עֲקִיבָא], אִתָּם קְרוּיִם בָּנִים [שְׁנֵאִמֵר (דְּבָרִים יד, א) 'בָּנִים אִתָּם לֵה' אֱלֹקִיכֶם], וְקְרוּיִם עֲבָדִים [שְׁנֵאִמֵר (וִיקָרָא כה, נה) 'כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים'], בּוֹזֵמֵן שֶׁאֵין אִתָּם עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, אִתָּם קְרוּיִם בָּנִים, וּבּוֹזֵמֵן שֶׁאֵין אִתָּם עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, אִתָּם קְרוּיִם עֲבָדִים. וְכוֹוֹנֵת רַבְּנוּ לְהוֹסִיף עַל מָה שֶׁנִּרְאָה קֶצֶת בְּדַבְרֵי הַשְּׁפָתִי כֹהֵן שֶׁכָּתַב 'אֲנִי שֶׁאֵין רַחֲמֵן, וּמִמִּנִּי הֵם הֶרְחַמִּים, לֹא אֶרְחֵם עַל

אֲבָרְהָם, הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים ס, ו)
'נָתַתָּ לִירָאִיד גַּם לְהַתְנוּסָם מִפְּנֵי קִשְׁט
סֵלָה, בְּשָׁבִיל שְׁתַּתְקֶשֶׁט מִדַּת הַדִּין
בְּעוֹלָם וְכו', וְעֵינֵי שָׁם.

וְאֶפְשָׁר שֶׁיְהִיָּה זֶה לְהַשְׁתִּיק הַמִּדַּת
הַדִּין וְהַמְקַטְרָגִים עַל
יִשְׂרָאֵל, כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (כ"ד נה, א) עַל
פֶּסוּק (בראשית כב, א) 'וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

על ידי שילוח הקן, מדת הדין משתתקת

את אברהם אבינו, ולחלקם הוא מייסר
בעניות ושאר יסורים כרצונו, ואינו מתחשב
במעשיהם. ולאחר שעמד אברהם אבינו
בנסיון העקידה, יש תשובה לדבריו, שלפי
הדין זכה לכל גדולתו, שהיה מוכן להקריב
לפני הקב"ה את בנו יחידו שנולד לו לאחר
מאה שנה, וְעֵינֵי שָׁם.

וכשמדת הדין מקטרגת על שהקב"ה
מרחם על ישראל, אזי אף שלא שבו
בתשובה ואינם ראויים לרחמים, מכל מקום,
על ידי שבשילוח הקן, עולה המלאך
הממונה על העופות ומלמד זכות על
העופות, הקב"ה משיב למדת הדין בק"ו,
שאם המלאך מלמד זכות על העופות שהם
כעבדיו, מכל שכן שיש להקב"ה לרחם על
ישראל אף שהם בבחינת עבדים,
ולהושיעם.^ט

וְאֶפְשָׁר שֶׁיְהִיָּה זֶה - הַטַּעַם שְׁנִיתָנָה
לְיִשְׂרָאֵל מִצוֹת שִׁלּוּחַ הַקֶּן, כְּדִי לְהַשְׁתִּיק
הַמִּדַּת הַדִּין - שְׂרוּצָה לְהַתְנַהֵּג עִם יִשְׂרָאֵל
לִפִּי הַדִּין הַמְּגִיעַ לָהֶם אִם חֲטָאוּ, וְכֵן
לְהַשְׁתִּיק אֶת הַמְּקַטְרָגִים עַל יִשְׂרָאֵל,
כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (כ"ד נה, א)^ט, עַל הַפֶּסוּק
(בראשית כב, א)^ט 'וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אֲבָרְהָם',
הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים ס, ו) 'נָתַתָּ לִירָאִיד
גַּם לְהַתְנוּסָם מִפְּנֵי קִשְׁט סֵלָה', שֶׁהַקְּב"ה נָתַן
לְאֲבֵרָהּ אֲבִינוּ אֶת נִסְיוֹן הָעִקִּידָה, בְּשָׁבִיל
שְׁתַּתְקֶשֶׁט - שְׁתַּתְּאֵמֶת^ט מִדַּת הַדִּין בְּעוֹלָם
וְכו' - שִׁירָאוּ כוֹלָם שֶׁה' שׁוֹפֵט צֶדֶק, וְאִינוּ
מִנְשָׂא וּמִשְׁפִּיל אֶלָּא לְמִי שְׂרָאוּ לַכֶּךְ.
שְׁבַתְחִילָה מִדַּת הַדִּין מִקְטַרְגָּת, שֶׁהַקְּב"ה
מַעֲשִׂיר וּמַגְדֵּל לְחַלֵּק מִבְּנֵי אָדָם כְּרָצוֹנוֹ, כְּגוֹן

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

מתנות כהונה (שם).^ט תמצית הדרוש: א.
השכר של מצות שילוח הקן הוא בנין, לפי
שמצוה זו ממחרת את ביאת המשיח, שהוא מגיע
רק לאחר שיכלו כל הנשמות שבגוף. ב. שילוח
הקן ממחרת את ביאת המשיח, לפי שעל ידי רחמים
המלאך הממונה על העופות על צערה של האם
המשולחת, מתמלא הקב"ה רחמים על ישראל.
ומכל מקום, תחילת קיום מצות השילוח היא כמדת
אכזריות, ורק לאחר מכן היא מעוררת רחמים. ג.
אין לומר ש'מדותיו' של הקב"ה הם רחמים,
כלומר, שהוא מרחם על כולם בשוה, לפי שאינן
אלא גזירות, שהוא מרחם על מי שרוצה לרחם.
ד. יתכן שמצות שילוח הקן ניתנה כדי שעל ידה
תשתק מדת הדין, שאם המלאך מרחם על
העופות, מכל שכן שהקב"ה ירחם על ישראל, וכמו
שמצינו במדרש לענין ציווי העקידה, שעל ידה
נשתתקה מדת הדין מקטרוגה על אברהם.

א. לשון המדרש, כתיב 'נתתה ליראיד נס להתנוסס
מפני קושט סלה', נסיון אחר נסיון, וגידולין אחר
גידולין, בשביל לנסותן בעולם, בשביל לגדלן
בעולם כנס הזה של ספינה. וכל כך למה, 'מפני
קושט', בשביל שתקשש מדת הדין בעולם, שאם
יאמר לך אדם, למי שהוא רוצה להעשיר מעשיר,
למי שהוא רוצה מעני, ולמי שהוא רוצה הוא
עושה מלך, אברהם כשרצה עשאו מלך, כשרצה
עשאו עשיר, יכול את להשיבו ולומר לו, יכול את
לעשות כמו שעשה אברהם אבינו, והוא אומר מה
עשה, ואת אומר לו 'ואברהם בן מאת שנה בהולד
לו' (בראשית כא, ה), ואחר כל הצער הזה, נאמר
לו (שם כב, ב) 'קח נא את בנך את יחידך' ולא
עייב, הרי 'נתת ליראיד נס להתנוסס'.
א. לשון הפסוק, וְיָהִי אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אֲבָרְהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבָרְהָם
וַיֹּאמֶר הִנְנִי.^ט ח. תרגום של 'אמת' - קשוט.

פרשת פי תבוא

ו

וַיֵּשׁ לְאִמְרָא, דְּבִין בְּכָרְכָה בִּין בְּקָלְלָה
כְּתִיב בְּפִסְדֵּר הָרְאוּי, דְּבִפְרָק ג'
דְּנִגְדָּה (לא, ב) אֲמַרְיִנִן, בָּא זָכַר לְעוֹלָם, בָּא
בְּכָרוֹ בִּידֹ, 'זָכַר' - זֶה פִּרְי. 'נִקְבָּה' - נִקְיָה
בָּאָה, עַד דְּאִמְרָה מְזוּנִי, לֹא יִהְיִי לָהּ.

'בְּרוּךְ פְּרִי בְטֶנֶךְ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ', וְאַחַר
כֵּן 'בְּרוּךְ טַנְאָךְ וּמִשְׁאֲרֵתְךָ' (כח,
ד - ה), וְהַקְלָלוֹת הוּא לְהַפֵּךְ 'אֲרוּר טַנְאָךְ
וּמִשְׁאֲרֵתְךָ', וְאַחַר כֵּן 'אֲרוּר פְּרִי בְטֶנֶךְ'
(שם י, יח). וְקִשָּׁה, לָמָּה הִפְךָ הַפֶּדֶר.

פסוק 'ברוך
פרי בטנך'
וכו', 'טנאך'
ומשארתך,
'ארוּר טנאך'
וכו'

זרע שמשון המבואר

ו

בנים זכרים, וריבוי בני הבית, גורמים לברכה במזונות האדם

תחילה את הפירות והבצק, ואחר כך הזכיר
את הבנים.²

על ידי שיוולדו בנים זכרים יתברך מזל המזונות אצל האדם
וַיֵּשׁ לְאִמְרָא, דְּבִין בְּכָרְכָה בִּין בְּקָלְלָה, כְּתִיב
- הברכות כתובים בְּפִסְדֵּר הָרְאוּי לפי
ענייניהם. ויובן סדר כתיבתם, בהקדם מה
דְּבִגְמָרָא בְּפִרְק ג' דְּנִגְדָּה (לא, ב) אֲמַרְיִנִן, בָּא
- נולד בן זָכַר לְעוֹלָם, בָּא בְּכָרוֹ - פרנסתו
בִּידֹ, כלומר, שהמזל של מזונות הזכר, בא
לעולם יחד עמו³, ונרמז כן בתיבת 'זָכַר'
שהיא נוטריקון זֶה פִּרְי, ו'כר' הוא לשון מזון.
אבל נִקְבָּה נִקְיָה - חסירה⁴, בָּאָה לעולם -

דקדוק בשינוי הסדר בפסוקי הברכות והקללות

כתוב בפרשת הברכות (דברים כח, ד)^א

'בְּרוּךְ פְּרִי בְטֶנֶךְ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ' - ברוכים
יהיו בניך, והפירות הגדלים על אדמתך,
וְאַחַר כֵּן (שם כח, ה) כתוב 'בְּרוּךְ טַנְאָךְ
וּמִשְׁאֲרֵתְךָ' - ברוכים יהיו הפירות שבסליך,
והבצק שבעריבותיך, כלומר, לחמן. ואילו
בפרשת הקְלָלוֹת, הסדר בשני העניינים של
הבנים והפירות, הוּא לְהַפֵּךְ, שמתחילה כתב
(שם כח, יז) 'אֲרוּר טַנְאָךְ וּמִשְׁאֲרֵתְךָ', וְרַק
אַחַר כֵּן (שם כח, יח)^ב כתב 'אֲרוּר פְּרִי בְטֶנֶךְ'.
וְקִשָּׁה, לָמָּה בקללות הפך את הַפֶּדֶר, ונקט

ציונים ומקורות

בשם דרשות הראנ"ח, ושאר מפרשים, שעמדו על זה.
ד. לשון הגמרא, ואמר רבי יצחק דבי רבי אמי, בא
זכר בעולם, בא ככרו בידו, 'זכר' - זה כר, דכתיב
(מלכים ב' ו, כג) 'ויכרה להם כירה גדולה'. נקבה אין
עמה כלום, נקבה, נקיהה באה, עד דאמרה מזוני, לא
יהיב לה, דכתיב (בראשית ל, כח) 'נקבה שכרך עלי
ואתנה'. ה. שהזכר כל זמן שהוא חי, יש לו
הבטחה לפרנסתו, אף שלא יזכה שיקבלו תפלתו מה
שאינן כן הנקיבה עד שתבקש. שו"ת אגרות משה
(או"ח ח"ד סימן מח). 1. ע"פ רש"י (ד"ה

א. לשון הפסוק, 'ברוך פרי בטנך ופרי אדמתך ופרי
בהמתך שגר אלפיך ועשרות צאנך'. ב. לשון
הפסוק, 'ארוּר פְּרִי בְטֶנֶךְ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ שְׁגַר אֲלֵפִיךָ
וְעֶשְׂרֹת צֹאנְךָ'. ג. זה לשון הלב אריה
(בפרשתינו אות כח), 'ברוך פרי בטנך ופרי אדמתך'
וגו', ואחר כך 'ברוך טנאך ומשארתיך', ובקללות הוא
להיפך שאמר 'ארוּר טנאך ומשארתיך', ואחר כך
'ארוּר פרי בטנך', ולמה היפך הסדר. ועיי"ש מה
שתירץ. וראה עוד רמב"ן (כח, יח), רבינו בחיי (כח,
ד), כלי יקר, ושערי דעה (על הרמב"ם דעת פ"ה הי"א)

לְמִי שֶׁבָּנִי נִקְבוֹת וְכו'.

וּלְפִי זֶה, בְּבִרְכּוֹת דִּהְעִנֵּן הוּא שִׁיחִיו
לֹא בָּנִים זָכָרִים, מִשּׁוּם הֵכִי
הַקָּדִים הַכְּתוּב 'בָּרוּךְ פָּרִי בְּטָנְךָ', שִׁיחִיו
זָכָרִים, וַיְבִיאוּ מִזֶּל טוֹב לֹאֲבִיהֶם, וְאִז
יִהְיֶה 'בָּרוּךְ טָנְאָךָ' וְכו'. אָבֵל בְּקִלְלוֹת
כְּתִב לְהַפְדָּה, שִׁיחִיהָ לֹאֵב מִזֶּל רַע, וְזֶהוּ

וּפְרִשׁ מִהֲרִשׁ"א (ח"א ד"ה בא, בפירוש השני),
וְהַכֵּל הוּא עֲנִין הַמִּזֵּל, דְּבֵא כְּכָרוּ בִּידוֹ,
דִּהְיִנוּ מִזֵּלוֹ, בֵּין לָרַע בֵּין לְטוֹב. וְנִקְבָּה אֵין
לָהּ מִזֵּל, וְנִקְיָה בָּאָה בְּלֹא מִזֵּל, שִׁמּוּזָהּ
תִּלּוּי בְּמִזֵּל אֲבִיהָ וּבַעֲלָהּ וְכו', עכ"ל.

וּבִסּוּף קִדּוּשֵׁין (פב, א) אָמְרִינֵן, אֲשֶׁרִי
מִי שֶׁבָּנִי זָכָרִים, וְאִזִּי לֹא

זֶרַע שִׁמּוּשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

וְכו',^ט וּמְבֹאֵר שְׁבָנִים זָכָרִים הֵם בִּרְכָה
לָאָדָם, וְהַנְּקִיבוֹת קִלְלָה.

וּלְפִי זֶה, בְּבִרְכּוֹת, דְּבִדּוּאֵי הֶעֱנִין שֶׁל
בִּרְכַּת הַבָּנִים הוּא, שִׁיחִיו לֹא בָּנִים זָכָרִים,
שֶׁעַל יְדֵי כֵן נַעֲשֶׂה מְבוּרָךְ וּמְאוֹשֵׁר, מִשּׁוּם
הֵכִי הַקָּדִים הַכְּתוּב 'בָּרוּךְ פָּרִי בְּטָנְךָ',
שִׁיחִיו זָכָרִים, וְזֶה וַיְבִיאוּ מִזֶּל טוֹב שֶׁל
מְזוֹנוֹת לֹאֲבִיהֶם, שֶׁהֵרִי הַזֶּכֶר כִּשְׁהוּא נִוּלָד
מִבֵּיא עִמּוֹ אֶת מִזְלוֹ וּפְרִנְסָתוֹ, וְאִזִּי עַל יְדֵי
הַמִּזֵּל הַטוֹב, יִהְיֶה גַם כֵּן 'בָּרוּךְ טָנְאָךָ'
וּמִשְׁאַרְתָּךְ - שִׁיתְּבָרְכוּ פִּירוֹתֶיךָ וּלְחֻמְךָ,
כְּלוּמֵר, פְּרִנְסָתְךָ. שֶׁאִפִּילוֹ אִם מִתְּחִילָה לֹא
הָיָה לָךְ מִזֵּל טוֹב שֶׁל מְזוֹנוֹת, מְכַל מְקוֹם,
עַל יְדֵי הַבִּרְכָּה בְּבָנִים, יִתְּבָרְכוּ גַם מְזוֹנוֹתֶיךָ.

לִידֵת הַנְּקִיבוֹת לֹא תוֹעִיל לְהַפּוֹךְ אֶת הַמִּזֵּל לְטוֹב

אָבֵל בְּקִלְלוֹת כְּתִב לְהַפְדָּה, שֶׁהַתְּחִיל
בְּקִלְלַת הַמְּזוֹנוֹת, וְהֵינּוּ שִׁיחִיהָ לֹאֵב מִזֵּל רַע
בְּפְרִנְסָתוֹ, וְזֶהוּ מֵה שְׁכָתוֹב 'אֲרוּר טָנְאָךָ
וּמִשְׁאַרְתָּךְ'. וְלִעֲדָתָם יִתְּנֵם בּוֹ זֶה הַפּוֹזֵל

בְּלִי מִזֵּל שֶׁל מְזוֹנוֹת, וְנִרְמַז כֵּן בְּמָה שֶׁתִּיבַת
נִקְבָּה, דּוּמָה לְתִיבַת נִקְיָה, וְלִכֵּן, עַד
דְּאָמְרָה מְזוּנִי - קוֹדֵם שֶׁהַנְּקִיבָה מִתְּפַלֵּלַת
וּמִבְקֶשֶׁת מִלִּפְנֵי הַקִּבְ"ה עַל מְזוֹנוֹתֶיהָ, לֹא
יִהְיֶה לָּהּ - אֵין נִוְתָנִים לָהּ מִן הַשָּׁמַיִם אֶת
מְזוֹנוֹתֶיהָ. וּפְרִשׁ הַמִּהֲרִשׁ"א (ח"א ד"ה בא,
בפירוש השני)^י, וְהַכֵּל - מֵה שֶׁאֲמָרוּ בַּגְמָרָא,
שֶׁהַזֶּכֶר כִּכְרוּ בִּידוֹ, וְהַנְּקִיבָה בָּאָה חֲסִירָה,
הוּא עֲנִין הַמִּזֵּל, דְּבֵא כְּשֶׁכְּכָרוּ בִּידוֹ, דִּהְיִנוּ
שְׁבֵא מִזֵּל עִמּוֹ, בֵּין לָרַע וּבֵין לְטוֹב. וְאִילוּ
הַנְּקִיבָה, אֵין לָּהּ מִזֵּל לַעֲצָמָה, וְנִקְיָה הִיא
בָּאָה בְּלֹא מִזֵּל, לִפִּי שִׁמּוּזָהּ תִּלּוּי בְּמִזֵּל שֶׁל
אֲבִיהָ, וּבְמִזֵּל שֶׁל בַּעֲלָהּ וְכו', עכ"ל.^ט
וּמְבֹאֵר מְכַל הַנִּל, שֶׁע"י הַבָּנִים הַזָּכָרִים
בָּאָה הַבִּרְכָּה.

וְעוֹד מְצִינוּ בַּבְּרִייתָא בְּסוּף קִדּוּשֵׁין (פב,
א) אָמְרִינֵן, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁבָּנִי - מְאוֹשֵׁר הוּא
הָאִישׁ שֶׁנִּוּלָדוֹ לֹא זָכָרִים, וְאִזִּי לֹא לְמִי שֶׁבָּנִי
- רְאוּי לְהַצְטֵר הָאָדָם שֶׁנִּוּלָדוֹ לֹא נִקְבוֹת

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

וְכו', אִי אֲפֻשֶׁר לַעֲלוֹם בְּלֹא זָכָרִים וּבְלֹא נִקְבוֹת, אֲשֶׁרִי
מִי שְׁבָנִי זָכָרִים, וְאִזִּי לֹא לְמִי שְׁבָנִי נִקְבוֹת.
ט. רֹאה בְּסִנְהֶדְרִין (ק, ב) שֶׁנִּתְבָּאֵרוּ כְּמָה מִינֵי דַּאֲגוֹת
שִׁישׁ לָאָדָם לִגְבִי בָתוּ. י. וְכַעֲנִין זֶה כְּתִב בְּיוֹקִין
דְּנוּרָא (עַל תְּנִדָּא זֹוטָא פִּטְ"ז אוֹת פ), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ,
מִדְּכָתִיב 'בְּרוּךְ פָּרִי בְּטָנְךָ' מִוֹכַח שִׁיחִיו בָּנֵי זָכָרִים,
כִּי 'זָכָר' בְּגִימָטְרִיא 'בְּרִכָּה', אָבֵל 'נִקְבָּה' בְּגִימָטְרִיא
'קִלְלָה' עִם הַכּוֹלֵל נִרְאָה נִדָּה (לא, ב), בַּעַל הַטּוֹרִים
(בְּרֵאשִׁית א, כז), סִפְרֵי הַחַיִּים (סִפְרֵי חַיִּים טוֹבִים
פ"א).

ז. לְשׁוֹן הַמִּהֲרִשׁ"א, וּלְפִירוּשׁ רִשִּׁי.
נִרְאָה לְפִרְשׁ לַעֲנִין מִזֵּל, דְּבֵא כְּכָרוּ בִּידוֹ בֵּין לָרַע בֵּין
לְטוֹב, וְנִקְבָּה נִקְיָה בָּאָה בְּלֹא מִזֵּל, דְּמִזְלָהּ תִּלּוּי בְּמִזֵּל
הַזֶּכֶר, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב הַתּוֹסֵפוֹת בַּפֿ"ק דְּסוּטָה, וְעַד
דְּאִמְרָה מְזוּנִי, דִּהְיִינוּ בְּתַפְלָה, אֲפֻשֶׁר לָהּ לְבַטְלָה ע"כ.
וּז"ל הַמִּהֲרִשׁ"א בְּסוּטָה (ב, א בְּתוּס' ד"ה קוֹדֵם),
וּאֲפֻשֶׁר, שְׁלֹחַ כּוֹוֵנוֹ בְּפֶרֶק הַמִּפְלָת, זָכָר זֶה כִּי, נִקְבָּה
נִקְיָה בָּאָה, ר"ל, שֶׁהַזֶּכֶר נִוּלָד בְּמִזְלוֹ, אָבֵל הַנְּקִיבָה
נִקְיָה בָּאָה בְּלִי מִזֵּל, כִּי כְּכָר נִתְּלָה מִזְלָהּ בִּיצִירַת
הַזֶּכֶר זֹוג שְׁלֵחַ. ח. לְשׁוֹן הַבְּרִייתָא, רַבִּי אוֹמֵר

מִבֵּית אָבָא, יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לומר
לָהּ, אִם אֶת אֶצְלָנוּ, יֵשׁ לִיךְ מְזוֹנוֹת.
אִם אֵין אֶת אֶצְלָנוּ, אֵין לִיךְ מְזוֹנוֹת.
וּפְרִיךְ בְּגִמְרָא, וְלִיתְבוּ לָהּ פִּי יִתְבָּה
הָתָם. אָמַר רַבִּי הוּנָא, בְּרַכְת הַבֵּית
מְרֻבָּה. וּפְרָשׁ רִשְׁ"י, מְזֻלָּא דְרַבִּים
עָדִיף, עכ"ל.

'אָרוֹר טַנְאָד' וכו', וְלַעֲוֹלָם יִתְקַים בּוֹ זֶה
הַמְזֻל רַע, לִפִּי שְׁבָנִיו יִהְיוּ נְקִיבוֹת,
וְתִהְיֶינָה תְּלוּיּוֹת בְּמְזֻל רַע שְׁלוֹ, וְזֶהוּ
'אָרוֹר פְּרִי בְּמִנְד' וכו'.
אִי נָמִי בְּדֶרֶךְ אַחֵר, דְּאָמְרִינָן
בְּכַתְּבוֹת פֶּרֶק י"ב דָּף ק"ג
(עמוד א), אֲלַמְנָה שְׁאֻמְרָה אִי אֶפְשִׁי לְוֹזוּ

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְבֹאֵר

מְזוֹנוֹתֶיךָ מִנְכָּסִי אֲבִינוּ, כְּתָנָת חֲכָמִים^י. אֲבֵל
אִם אֵין אֶת דְּרָה אֶצְלָנוּ, אֵין לִיךְ מְזוֹנוֹת - לֹא
נִסְפֵּק לָךְ מְזוֹנוֹתֶיךָ. וּפְרִיךְ בְּגִמְרָא^ט, וְלִיתְבוּ
לָהּ, פִּי יִתְבָּה הָתָם - לְמָה יִכְרִיחוּהוּ הַיּוֹרְשִׁים
לְדוֹר עֲמָהֶם, וּמְדוּעַ שֶׁלֹּא יִתְחַיְבוּ הַיּוֹרְשִׁים
לִתֵּת לָהּ מְזוֹנוֹת כְּאִשֶּׁר הִיא יוֹשֶׁבֶת שָׁם - בְּבֵית
אֲבִיהָ, וּמִתְרַצֵּת הַגְּמֵרָא, אָמַר רַבִּי הוּנָא, טַעַם
דִּין זֶה הוּא, מִפְּנֵי שֶׁבְּרַכְת הַבֵּית מְרֻבָּה^{טז} -
כְּשֶׁבִנִי הַבֵּית הֵם מְרוֹבִים, מִתְבָּרֵךְ הַבֵּית.
וּפְרָשׁ רִשְׁ"י (ד"ה בִּרְכָת) ^י, מְזֻלָּא דְרַבִּים עָדִיף -
כְּשִׁישׁ אֲנָשִׁים מְרוֹבִים, הַמְזֻל טוֹב יוֹתֵר לְהִבְיָא
בְּרָכָה עַל הַבֵּית, עכ"ל^ז. וּלְפִיכָךְ, רוֹצִים
הַיּוֹרְשִׁים שֶׁהָאֲלַמְנָה תְּדוֹר יַחַד עִמָּהֶם, וּמִתּוֹךְ
כֵּךְ הַהוֹצָאָה לְמְזוֹנוֹתֶיהָ שֶׁהֵם חַיִּיבִים בָּהּ,
תִּהְיֶה מוֹעֲטָה, מֵהָ שְׁאֵין כֵּן אִם תְּדוֹר בְּבֵית
אֲבִיהָ, הַהוֹצָאָה לְמְזוֹנוֹתֶיהָ תִּהְיֶה מְרוֹבָה.

הַרְעָ"י, וְלֹא יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה עַל יְדֵי לִידַת
הַבְּנִים, לִפִּי שְׁבָנִיו יִהְיוּ נְקִיבוֹת, וְתִהְיֶינָה
תְּלוּיּוֹת בְּמְזֻל הַרְעָ שְׁלוֹ, וְזֶהוּ מֵה שְׁמוֹסִיף
הַכְּתוּב לַחֲזֹק אֶת קִלְתַּת הַמְּזוֹנוֹת, שֶׁגַּם 'אָרוֹר
פְּרִי בְּמִנְד' וכו' - שִׁיּוּלְדוֹ לָךְ רַק נְקִיבוֹת,
וְלֹא יִתְהַפֵּךְ מְזֻלָּךְ לְטוֹב^{יז}.

על ידי הריבוי בבנים

המזל של הרבים יגרום שיתברכו המזונות

אִי נָמִי - עוֹד יֵשׁ לְבֹאֵר אֶת הַשִּׁנּוּי בְּסֹדֶר
הַעֲנִינִים בֵּין הַבְּרִכוֹת לְקִלְלוֹת, בְּדֶרֶךְ אַחֵר,
בְּהִקְדָּם מֵה דְּאָמְרִינָן - שְׁשִׁנּוּי בְּמִשְׁנָה
בְּכַתְּבוֹת פֶּרֶק י"ב דָּף ק"ג (ע"א)^{יח}, אֲלַמְנָה
שְׁאֻמְרָה לְיּוֹרְשֵׁי בַעֲלָהּ, אִי אֶפְשִׁי לְוֹזוּ מִבֵּית
אָבָא - אֵין בִּיכּוּלְתִּי לְצַאת מִבֵּית אָבִי, וְלִבְּא
לְדוֹר עֲמָכֶם, יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לֵאמֹר לָהּ, אִם
אֶת דְּרָה אֶצְלָנוּ, יֵשׁ לִיךְ מְזוֹנוֹת - נִסְפֵּק לָךְ

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

בְּמְזוֹנוֹת יוֹסִיף לְהִתְקִיֵּם. יג. לְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה,
אֲלַמְנָה שְׁאֻמְרָה, אִי אֶפְשִׁי לְוֹזוּ מִבֵּית בַּעֲלִי, אֵין הַיּוֹרְשִׁין
יְכוּלִין לומר לָהּ, לְכִי לְבֵית אֲבִיךָ וְאִנּוּ זִנִּין אוֹתְךָ, אֵלֹא
זִנִּין אוֹתָהּ וְנוֹתְנִין לָהּ מְדוֹר לִפִּי כְבוֹדָה. אִמְרָה, אִי אֶפְשִׁי
לְוֹזוּ מִבֵּית אָבָא, יְכוּלִין הַיּוֹרְשִׁין לומר לָהּ, אִם אֶת אֶצְלָנוּ
יֵשׁ לִיךְ מְזוֹנוֹת, וְאִם אֵין אֶת אֶצְלָנוּ אֵין לִיךְ מְזוֹנוֹת, וְכו'.
יד. תְּקַנָּת חֲכָמִים הִיא, שֶׁתִּהְיֶה הָאֲלַמְנָה נִיזוּנָת מִנְכָּסִי
בַּעֲלָהּ, כְּמוֹ שְׁשִׁנּוּי (שם ע"א). טו. לְשׁוֹן הַגְּמֵרָא,
וְלִיתְבוּ לָהּ כִּי יִתְבָּה הָתָם, מִסִּיעֵי לִיָּה לְרֵב הוּנָא, דְּאָמַר
רַב הוּנָא, בְּרַכְת הַבֵּית בְּרוּבָה. וְלִיתְבוּ לָהּ לִפִּי בְּרַכַּת
הַבֵּית, הִכִּי נָמִי. טז. הַגִּירְסָא לִפְנֵינוּ בְּגִמְרָא הִיא, בְּרַכַּת
הַבֵּית בְּרוּבָה. אֵךְ בְּכַמָּה רֵאשׁוֹנִים הַגִּירְסָא הִיא, בְּרַכַּת
הַבֵּית מְרוֹבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּינוּ. וְכו"ה בְּתוֹסֵפֶת (שם)
פ"ב ה"ג). יז. לְשׁוֹן רִשְׁ"י, בְּרַכַּת הַבֵּית בְּרוּבָה,

יא. שְׁלִידַת הַנְּקִיבוֹת כְּמַחְזָקָה אֶת הַקִּלְלָה שֶׁלִּפְנֶיהָ,
שֶׁהַמְזֻל הַרְעָ בְּמְזוֹנוֹת יוֹסִיף לְהִתְקִיֵּם, כְּדִלְהָלָן.
יב. וְלִכֵּן בְּבִרְכוֹת הַקְּדִימָה הַתּוֹרָה בְּרַכַּת הַבְּנִים לְבִרְכַּת
הַמְּזוֹנוֹת, לְלַמְּדֵנוּ שֶׁאִפִּילוּ מִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ מִתְחִילָה
מְזֻל טוֹב שֶׁל מְזוֹנוֹת, מְכַל מְקוֹם עַל יְדֵי בְּרַכַּת הַבְּנִים
הַזְּכָרִים, יִתְהַפֵּךְ מְזֻל לְטוֹב, וְנִמְצָא שֶׁאֲצִלוּ הַתַּחֲלַת
הַבְּרָכָה הִיא לִידַת הַבְּנִים, וְעַל יְדֵיהֶם יִתְמַשֵּׁךְ עֲלֵיו בְּרַכַּת
הַמְּזוֹנוֹת. אֲבֵל לִידַת הַנְּקִיבוֹת אֵינָה מְבִיאָה קִלְלָה
בְּמְזוֹנוֹתֶיהָ, אֵלֹא רַק שְׁאִינָה מְבִיאָה בְּרָכָה. וְעַל כֵּן כָּתַבָּה
הַתּוֹרָה בְּתַחֲלִיל 'אָרוֹר טַנְאָד' וְכו', שֶׁהִיא הַקִּלְלָה
בְּמְזוֹנוֹת, וְרַק לְאַחֵר מִכֵּן כָּתַבָּה 'אָרוֹר פְּרִי בְּטַנְד',
שְׁלִידַת הַנְּקִיבוֹת הִיא הַקִּלְלָה, וְהֵינּוּ שְׁעַל יְדֵי כֵךְ, מְזֻל
הַרְעָ לְעִנְיַן הַמְּזוֹנוֹת לֹא יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, וְהִיא לִידַת
הַנְּקִיבוֹת כְּמַחְזָקָה אֶת הַקִּלְלָה שֶׁלִּפְנֶיהָ, שֶׁהַמְזֻל הַרְעָ

מִנָּאֵד, הָיָה מְשַׁמַּע שְׁלֹא יִתְמַעַט אֶלֶּא הָרַבּוּי שֶׁנִּתְרַבָּה מַחֲמַת רֹב הַבָּנִים, וְעַכְשָׁיו שְׁמָתוֹ וְנִתְמַעַטוֹ, נִתְמַעַטָּה אַף הַבְּרָכָה, אֲבָל לֹא נִתְמַעַט אֶלֶּא הַתּוֹסֶפֶת. וּמִשּׁוֹם הָכִי הַקָּדִים אָרוּר מִנָּאֵד, כְּדִי לֹא־מֵרָא שֶׁיִּהְיוּ בָנֵי בֵּית מְרָבִים, לֹא תִהְיֶה הַבְּרָכָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שִׁיתְמַעַטוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אַחֵר כֵּךְ 'אָרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ' וְכו', שְׂאֵז יִתְמַעַטוּ יוֹתֵר הַמְּזוֹנוֹת.

וְאִם כֵּן, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים בְּבֵית, יֵשׁ יוֹתֵר בְּרָכָה, דְּהֵינּוּ אַף עַל פִּי שֶׁכְּשֶׁהֵם מוֹעֲטִים נְמִי יֵשׁ בְּרָכָה, אֲפֹלּוֹ הָכִי, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים יֵשׁ בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה. וְלָכֵן בְּבִרְכּוֹת הַקָּדִים 'בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ', שֶׁכְּשִׁיחִיו בָּנֵי בֵּית מְרָבִים תִּהְיֶה יוֹתֵר גְּדוּלָּה הַבְּרָכָה, וְשִׁפּוּר אָמַר אַחֵר כֵּךְ 'בְּרוּךְ מִנָּאֵד'.

וּבִקְלָלָה אִם הָיָה מְקָדִים אָרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ, וְאַחֵר כֵּךְ אָרוּר

זרע שמשון המבואר

הַבָּנִים², וְרַק אַחֵר כֵּךְ הִיָּה כּוֹתֵב, 'אָרוּר מִנָּאֵד וּמִשְׁאֲרֵתָךְ', הָיָה מְשַׁמַּע מִכָּךְ, שְׁלֹא יִתְמַעַט אֶלֶּא הָרַבּוּי בְּרָכָה שֶׁנִּתְרַבָּה מַחֲמַת רֹב הַבָּנִים, וְעַכְשָׁיו שְׁמָתוֹ הַבָּנִים וְנִתְמַעַטוֹ בְּנֵי הַבֵּית, נִתְמַעַטָּה אַף הַבְּרָכָה, אֲבָל לֹא נִתְמַעַט אֶלֶּא הַתּוֹסֶפֶת שֶׁל הַבְּרָכָה שֶׁבָּאָה מַחֲמַת רִיבּוּי הַבָּנִים.

וּמִשּׁוֹם הָכִי הַקָּדִים הַפְּסוּק 'אָרוּר מִנָּאֵד', כְּדִי לֹא־מֵרָא שֶׁאֲפֹלּוֹ כְּשִׁיחִיו עֲדִיין בָּנֵי בֵּית מְרָבִים, כְּלוֹמַר, אַף קוֹדֵם שֶׁתְּחוּל הַקְּלָלָה עַל הַבָּנִים, לֹא תִהְיֶה הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת, וְלֹא יִתְקִיִּים מֵה שֶׁאֲמָרוּ 'בְּרַכַּת הַבֵּית מְרֻבָּה', וּמִכָּל שֶׁכֵּן אַחֵר כֵּן כְּשִׁיתְמַעַטוּ הַבָּנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אַחֵר כֵּךְ 'אָרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ' וְכו', שְׂאֵז יִתְמַעַטוּ עוֹד יוֹתֵר הַמְּזוֹנוֹת³.

וְאִם כֵּן, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים בְּבֵית, יֵשׁ יוֹתֵר בְּרָכָה בְּפִרְשַׁת הַבֵּית. דְּהֵינּוּ, שֶׁאֵף עַל פִּי שֶׁכְּשֶׁהֵם מוֹעֲטִים נְמִי יֵשׁ בְּרָכָה, וְאִם כֵּן, בְּשִׁבְלֵי עֵיקַר הַשְּׂרָאָה הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת, אֵין נֶצֶךְ שִׁיחִיו מְרֻבִּים⁴, אֲפֹלּוֹ הָכִי, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים יֵשׁ בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה. וְלָכֵן בְּבִרְכּוֹת הַקָּדִים הַפְּסוּק 'בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ' - שִׁיתְבְּרָכוּ וְיִתְרַבּוּ בִּנְיָן⁵, שֶׁכְּשִׁיחִיו בָּנֵי בֵּית מְרָבִים, תִּהְיֶה יוֹתֵר גְּדוּלָּה הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת וְשֶׁאֵר צִרְכֵי הַבֵּית, וְשִׁפּוּר אָמַר אַחֵר כֵּךְ 'בְּרוּךְ מִנָּאֵד וּמִשְׁאֲרֵתָךְ', לְפִי שֶׁהַבְּרָכָה בְּבָנִים, תִּגְרוֹם לְהַבִּיא הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת.

הַקְּלָלָה הִיא שְׂמֹל הָרָבִים לֹא יוֹעִיל שִׁיתְרַבּוּ הַמְּזוֹנוֹת

וּבִקְלָלָה, אִם הָיָה מְקָדִים הַפְּסוּק 'אָרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ' - וְהֵינּוּ שִׁיתְמַעַטוּ וְח"ו יָמוּתוּ

ציונים ומקורות

עַל סִידוּר הַתְּפִילָּה (וְיֵת לֶךְ עֲמוּד תִּקְצֵט) 'בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ', שִׁירְבּוּ בִּנְיָן, וְלֹא יָמוּתוּ. וְרֹאֵה אֲלֶשֶׁךְ (פְּסוּק ד') שֶׁפִּירֵשׁ, עוֹד יִתּוֹסֵף לֶךְ גַּם בְּנֵי, שֶׁהוּא כִּי בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ, וּבִרְכּוֹת הָאוֹכְלִים גַּם ה' יִרְבֶּה לֶךְ הַטּוֹבָה, שְׂגַם 'וּבִרְךָ גַּם פְּרִי אֲדַמְתָּךְ' - בְּרֹב תְּבוּאוֹת דִּגְן וְתִירוֹשׁ וְיִצְהָר שֶׁהֵם עֵיקַר הַמְּזוֹן. כ. בְּפִירוּשׁ הַקּוֹדֵם בִּיאָר רַבִּינוּ, שֶׁאֲרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ' הֵינּוּ שֶׁתּוֹלִיד נִקְיֻבוֹת. וְעַכְשָׁיו מִבְּאֵר רַבִּינוּ, שֶׁפִּירוּשׁ שְׁח"ו יָמוּתוּ הַבָּנִים. כֹּא. שֶׁבְּקִלּוֹת הַקְּדִימָה הַתּוֹרָה אֵת הַקְּלָלָה בְּמִזְנוֹת, לְפָנֵי הַקְּלָלָה בְּבָנִים, לְלַמְּדֵנוּ אֵת רֹב הַקְּלָלָה, שְׂגַם כְּשֶׁעֲדִיין יִהְיוּ בְּנֵי הַבֵּית מְרֻבִּים,

בְּנֵי אָדָם שֶׁעוֹזִיין זֶה אֵת זֶה מִשְׁתַּכְּרִין, וּמִזֵּל דְּרָבִים עֲדִיף. יח. פִּירוּשׁ, שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ כֹּאֵן שְׁתֵּי בְּרֻכּוֹת מַחְלֻקוֹת - לְעַנְיַן הַבָּנִים וְלְעַנְיַן הַמְּזוֹנוֹת, שֶׁאֵף אִם מִשּׁוֹם אֵיזוֹ סִיבָה לֹא תִתְקִיִּים בְּרַכַּת רִיבּוּי הַבָּנִים, עֲדִיין יִהְיֶה לָהֶם בְּרָכָה בְּמִזְנוֹתֵיהֶם. וּמִכָּל מְקוֹם, מִפְּנֵי שֶׁכְּשֶׁהֵם מְרֻבִּים אֵזִי מִתְקִיִּימָת בִּיּוֹתֵר בְּרַכַּת הַמְּזוֹנוֹת, מִשּׁוֹם כֵּן הַקָּדִים הַכְּתוּב לְהוֹזִיר אֵת בְּרַכַּת הַבָּנִים, לְרִמּוֹז שֶׁל יִדְהֵם תִּתְקִיִּים תּוֹסֶפֶת בְּרַכַּת בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹנוֹת. יט. לְפִי הַפִּירוּשׁ הַקּוֹדֵם, 'בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ', הֵינּוּ שֶׁתּוֹלִיד בָּנִים זָכְרִים. וְלְפִי פִירוּשׁ זֶה פִּירוּשׁוֹ, שִׁיתְרַבּוּ בִּנְיָן. וְח"ל פִּירוּשׁ הָרוּקַח

ציורים ומקורות

לא יהיו המזונות מרובים, ובאופן זה הקללה ניכרת ביותר, ומכל שכן שתתרבה הקללה כשיתמעטו בני הבית, ותתקיים בהם הקללה 'ארור פרי בטנך'. אבל בברכה נקטה האופן שיש בו רוב הברכה, והיינו כשיתרבו בני הבית, ולכן אמר הכתוב 'ברוך פרי בטנך' וע"י כך 'ברוך טנאך ומשארתך'.

ביק שכתר זכו לייטועות • הצטרפו לרביק שכתר זכו לייטועות • הצטרפו לרביק שכתר זכו

• שמכך יולכר בעצת הלימוד הקבוע ברביק לייטועה ולברכה! •

הצטרפו אלינו!

יחד נכניס למקומות נוספים
את אור תורת 'זרע שמשון'

**בתרומה קבועה
או חד פעמית**

הינכך שותפיק
לכל הפצת תורת המחר
בכל העולם!

ספר 'זרע שמשון' המנוקד

בהוצאה
מפוארת מאירת
עינים ועוד
הרבה מעלות

להשיג בכל חנויות הספרים
347-496-5657 02-80-80-500

בספר המנוקד הלאחד הוא תענוז

מתוך ברכת
והבטחת הרב המחבר
רבנו שמשון חיים נחמני זלה"ה
בבקשתו ותחינתו

בהקדמת ספריו 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

'למען אחי רעי ותלמידי ישאו את שמי על שפתם, ועל הטוב יזכר שמי
בפיהם אחר מותי, כאשר בעשר לשונות של תפילה אני מחלה פניהם,
ובעל הגמול ישלם במיטב חי אריכי ומזוני טפי לגומלי חסדים טובים.'

* * *

'כאשר אני מחלה פניהם בעשר לשונות של תפילה לברור המנה היפה
אשר ייטב בעיניהם בחידושים הללו, ובפרט אחרי מותי כי לימודם יהיה
לי להשיב נפש ולעידון רוח ולזכות נשמתי, וצדקה תהיה להם וצדקתם
תעמוד להם לאכול בעוה"ז ולשבוע בעוה"ב, ובעל הגמול ישלם בזכות
זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת במותב תלתא, בני חיי ומזוני טבי.'

* * *

'ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא, בני חיי ומזוני טבי.' 'ועיניכם תראינה בנים בני בנים
כשתילי זיתים סביב לשולחנכם, חכמים וגבונים, ובתים מלאים
כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם.'

- מספרי רבנו שיצאו לאור על ידי 'האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון' •
לפרטים: ארץ ישראל 05271-66450 * 02-80-80-500 ארה"ב 347-496-5657